

**Rēzeknes reģiona
novadu publisko bibliotēku
2020. gada darba
pārskats**

Saturs

Pārskata perioda kopsavilkums	3
1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums.....	4
2. Finansiālais nodrošinājums.....	5
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.....	7
4. Personāls.....	9
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.....	13
6. Krājums.....	22
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	26
8. Novadpētniecība.....	39
9. Projekti	44
10.Publicitāte.....	45
11.Sadarbības tīkla raksturojums.....	49
12.Methodiskais un konsultatīvais darbs.....	51
Pielikumi: <i>fotomirkļi</i>	56

Pārskata perioda kopsavilkums

Bibliotēku darba prioritātes:

- Resursu pieejamības veicināšana, bibliotekārā darba pielāgošana.
- Darba organizācija Covid-19 apstākļos; *lpp. 11.,14.,20.,21.,24.,27.,28.,38.,47.*
- Lasīšanas veicināšana; *lpp. 29.-31., 34.-37.*
- Krājuma izvērtēšana, rekonplektēšana; *lpp. 22.*
- Digitālās saziņas veicināšana, praktiska palīdzība; *lpp. 15.,16.*
- Uzziņu un konsultāciju sniegšana pēc pieprasījuma attālināti; *lpp. 15.*

Jauni pakalpojumi:

- attālināti pakalpojumi; *lpp. 11., 15.,19.,22.*
- mācības, sapulces, sanāksmes un cita veida darba saskarsme tiešsaistē.

Jauni projekti: *lpp. 44.-45.*

- Bērnu vasaras dienas nometne „Kaleidoskops”;
- “Atbalsts bezdarbnieku izglītībai.”

Darbs Covid-19 apstākļos un ārkārtējās situācijas laikā:

Ārkārtējās situācijas laikā no 17.03. līdz 14.04. bibliotēkas tika slēgtas klātienē apmeklētājiem, pakalpojumi tika sniegti attālināti. Aktuālā informācija par vīrusu Covid-19, valstī ieviesto ārkārtas stāvokli, attālinātiem pakalpojumiem tika ievietota novada mājas lapā, nosūtīta darbiniekiem e-pastos, ievietota bibliotēku lapās sociālajos tīklos, izvietota arī drukātā veidā bibliotēkās redzamā vietā. Lietotāji tika brīdināti par izdevumu automātisku pagarināšanu.

Pēc ārkārtējās situācijas atcelšanas bibliotēkas tika atvērtas klātienē un turpināja darbu ievērojot Sanitāro protokolu - distances, higiēnas un dezinfekcijas prasības līdz 2. jūnijam. Bibliotēkās tika ierobežota brīvpiekļuve krājumam, pasākumi, pulcēšanās un brīvā laika pavadīšana. Datoru lietošana, e-pakalpojumu izmantošana, maksājumu veikšana, kopēšanas un drukas pakalpojumi tika organizēti individuālā kārtībā, ievērojot distances un higiēnas

prasības. Izdevumu ievietošana karantīnā, 48/72h, atkarībā no izdevuma veida, turpinājās visu gadu.

No jūnija līdz oktobrim tika atļauta brīvpieeja krājumiem, ievērojot noteikto pulcēšanās skaitu, distancēšanos un higiēniskās prasības, nodrošināta piekļuve datortehnikai, rīkotas aktivitātes un pasākumi. Neorganizēta pulcēšanās bibliotēkās netika atļauta.

Ar straujo Covid-19 izplatību ar 09.10. tika ieviesti stingrāki ierobežojumi.

Lai mazinātu Covid-19 izplatību pandēmijas laikā no 21.12. bibliotēkas tika slēgtas un pārtraukta grāmatu izsniegšana līdz gada beigām.

Problēmas:

E-pakalpojumu paplašinājums visās dzīves sfērās rada lielāku spriedzi pakalpojumu patērētājiem ar neatbilstošu tehnisku nodrošinājumu, kā arī vecāka gada gājuma cilvēkiem. Daļēji tas attiecas arī uz bibliotēku darbiniekiem. Risinājums – mūsdienīgs, atbilstošs tehniskais nodrošinājums.

Citi aktuāli jautājumi:

Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkas pārcelšanās uz plašākām telpām., lpp.7.

1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums

Īss situācijas apraksts:

Rēzeknes reģionā 2020. gadā darbojās 35 publiskās bibliotēkas – Rēzeknes novadā 31, Viļānu novadā četras un 17 izglītības iestāžu (skolu bibliotēkas) - 15 Rēzeknes, divas Viļānu novadā. Pārskata periodā notika Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu vidusskolas reorganizācija, likvidējot tās struktūrvienību Kruķu pamatskolu.

Publiskās bibliotēkas ir novada pašvaldības zemākā līmeņa struktūrvienības, ar Vietējās nozīmes bibliotēkas statusu, bibliotēku atkārtota akreditācija veikta

2015. un 2016. gadā. Tiek turpināts darbs akreditācijas komisijas ieteikumu izpildei.

Izmaiņas bibliotēku darbībā:

Reorganizācija un izmaiņas bibliotēku juridiskajā statusā nav notikušas, publisko bibliotēku skaits nav mainījies. Ārējā apkalpošanas punkta pakalpojumus piedāvā Sakstagala pagasta bibliotēka, Viļānu novada Radopoles bibliotēka.

Pēdējos gados bibliotēkas tika pozicionētas kā triju funkciju nostādņu kopums – izglītojošā, informatīvā un izklaides. Pandēmijas gadā pulcēšanās un brīvā laika pavadīšana bibliotēkās tika pārtraukta.

Paveiktais no stratēģijā definētiem virzieniem un uzdevumiem:

Bibliotēkas nodrošina iedzīvotāju informacionālās vajadzības, veicina digitālo iekļaušanu, mūžizglītību, atbalsta interešu un kompetenču izglītību, piedāvā lasīšanas veicināšanas aktivitātes.

Bibliotēku pakalpojumus izmanto $\frac{1}{4}$ Rēzeknes reģiona novadu iedzīvotāju. Bibliotēku skaits reģiona novados atbilst LR Ministru kabineta “Vietējas nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumiem”.

Darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā:

IAM 4. Bibliotēkas - vieta mūžizglītībai un pašmācībai, atbalstot un nodrošinot iespēju pārveidot un uzlabot dzīves kvalitāti ar informāciju, jaunām zināšanām un prasmēm, vairāk uzmanības tiek veltīts digitālo prasmju apguvei: bibliotēku darbinieku apmācības “Komunikācijas un sadarbības rīki digitālajā vidē un digitālais un sociālo mediju mārketing”.

2. Finansiālais nodrošinājums

Tabula “Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums”

	2018	2019	2020

Kopā (EUR)	546657	543795	559008
Pašvaldības finansējums	546611	543742	559008
Citi ieņēmumi:	46	53	-
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	46	53	-

Bibliotēku budžetu veido pašvaldības piešķirtais finansējums. Pārskata periodā tas ir augšupejošs (+15266 eiro). Bibliotēkas sniedz galvenokārt bezmaksas pakalpojumus, maksas pakalpojumi ir izdruka un kopēšana.

Pēdējo trīs gadu laikā bibliotēku finansiālā nodrošinājuma dinamika ir mainīga, pārskata periodā pozitīva. Finansējums uz vienu iedzīvotāju EUR 18, atbilst LR Ministru kabineta noteikumiem ” Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi”, nodrošina bibliotēku pamatfunkciju veikšanu un pakāpenisku attīstību.

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”

	2018	2019	2020
Izdevumi kopā (EUR)	546404	543795	559008
Darbinieku atalgojums (bruto)	301776	296674	292608
Krājuma komplektēšana	64319	67357	68681

Vērojama negatīva darbinieku atalgojuma dinamika, kas radās no darba slodzes samazināšanas. Pārskata periodā vienā bibliotēkā ir samazināta pilna darba slodze uz 0,75. Pušas pagasta bibliotēka bibliotekārā darba slodze noņemta, bibliotekāra pienākumi tiek pildīti amatu savienošanas kārtībā.

Krājuma komplektēšanas izdevumi pieaug (+ EUR 1324), tas ir kopskaitā, bet ņemot bibliotēkas atsevišķi, krājuma finansējums nav vienmērīgs: 11 bibliotēkās samazinājies, piecās palicis nemainīgs un 19 bibliotēkās palielinājies.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Bibliotēku telpas ir labā tehniskā stāvoklī. Nepietiekama telpu platība krājuma izvietojšanai un funkcionālo zonu izveidei ir Čornajas pagasta Rāznas bibliotēkā un Rikavas pagasta bibliotēkā. Telpu trūkums tiek norādīts arī Audriņu pagasta bibliotēkas pārskatā materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējumā.

Ilgstoša problēma ar telpām *Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkā* šogad tika atrisināta, bibliotēka pārcelta uz reorganizētās pamatskolas telpām, kur tiek veidots pakalpojumu centrs. Silmalas pagasta Kruķu daudzfunkcionālajam pakalpojumu centram, kurā ietilpst arī Kruķu bibliotēka, pašreiz tiek izstrādāts telpu rekonstrukcijas projekts, 2021. gadā plānots veikt remontu. Bibliotēka atrodas pagaidu telpās, tā kā līdzekļu ekonomijas dēļ nomas līgums ar bijušo telpu īpašnieku ir laužts. Bibliotēkas telpas ir labā stāvoklī, plašas, ar labu apgaismojumu. 2017. gadā veikta ēkas siltināšana. (*fotopielikums 1.1*)

Remontdarbi veikti divās bibliotēkās:

- Jumta remonts Čornajas pagasta Ratnieku bibliotēkas ēkai;
- Daļēji sienu un griestu kosmētiskais remonts Silmalas pagasta Štikānu bibliotēkā.

Citi labiekārtošanas darbi veikti astoņās bibliotēkās:

- Telpu apsildes sistēma uzlabota Dricānu pagasta bibliotēkā;
- Nomainītas apkures, ūdens padeves un kanalizācijas sistēmas Strūžānu pagasta bibliotēkā. Izremontētas palīgtelpa un tualetes telpa.
- Uzliktas jaunas logu žalūzijas Ozolaines pagasta bibliotēkā; vienā Feimaņu bibliotēkas telpā;
- Nopirkta austiņas lietotāju datoriem, skaļrunis un karšu lasītājs Feimaņu pagasta bibliotēkā; septiņas austiņas Ozolaines pagasta bibliotēkas datoriem;

- Nomainīts grīdas segums Silmalas pagasta bibliotēkā; abonementa telpā Kaunatas pagasta bibliotēkā;
- Uzlabots mākslīgais apgaismojums: Silmalas pagasta Štikānu bibliotēkā, Viļānu pilsētas bibliotēkas abonementa telpā.

Ēku būvniecība netiek plānota.

Jaunu datortehnika septiņās bibliotēkās:

- Trīs datorkomplekti darbiniekiem: pa vienam Feimaņu, Kantinieku, Sakstagala pagastu bibliotēkās;
- Trīs datorkomplekti lietotājiem: pa vienam Rikavas un Stoļerovas pagastu bibliotēkās, Viļānu pagasta Radopoles bibliotēkā;
- Canon krāsu multifunkcionālā iekārta Gaigalavas pagasta bibliotēkā;

Divi portatīvie (2015.g.) datori no slēgtās skolas, nodoti Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkas lietošanā.

Stacionāro datorkomplektu skaits bibliotēkās tiek samazināts.

VVBIS un 3td datortehnikas norakstīšana netika veikta.

Visās reģionā bibliotēkās vasaras/rudens periodā tika uzlabota interneta tīkla ātrdarbība. Tas ir nozīmīgs faktors tieši šajā laikā, kad mācības notiek tiešsaistē un darbs attālināti.

- Problēmas un
 - risinājumi:
- Novecojušie datori apmeklētājiem nesniedz kvalitatīvas izpildījuma iespējas;
- Veiktie tīkla modernizācijas darbi nav devuši jūtamam interneta darbības uzlabojumu bibliotēkās ar novecojušu datortehniku (Audriņu, Gaigalavas, Griškānu, Kaunatas 1., Lūznavas pagastu un Silmalas pagasta Štikānu bibliotēkā).

- Kvalitatīva pakalpojuma sniegšanai sešās bibliotēkās jāatjauno datortehnika;
- Audriņu, Bērzgales, Griškānu, Lūznavas, Rikavas pagastu bibliotēkās un Viļānu pagasta Radopoles bibliotēkās nav atbilstošas palīgtelpas materiālu un cita publiski nepieejamā inventāra uzglabāšanai.
 - Palīgtelpu piešķiršana, remontdarbi.

4. Personāls

Rēzeknes reģiona novadu bibliotēku darbinieku skaits nav mainījies, pārskata periodā strādāja 43 bibliotekārie darbinieki, bet kopā ar pārējiem darbiniekiem 51 štatu vienība.

Uz pilnu slodzi strādā 36 jeb 84% bibliotekāro darbinieku, citās slodzēs strādā 6 bibliotekārie darbinieki.

Bibliotekāro darbinieku izglītība:

profesionālā bibliotekārā izglītība ir 17 darbiniekiem: (t.sk.)

- augstākā izglītība (līdz 1993.g.) – 2
- 1.līmeņa profesionāla augstākā jeb koledžas izglītība – 2
- 3. profesionālā kvalifikācijā – 13

profesionālā un augstākā izglītība citās jomās ir 21 darbiniekam: (t.sk.)

- maģistra grāds - 3
- bakalaura grāds - 5
- augstākā izglītība (līdz 1993.g.) – 5
- 1.līmeņa profesionālā izglītība – 4
- profesionālā vidējā izglītība - 4

vispārējā vidējā izglītība ir sešiem (6) bibliotekārajiem darbiniekiem.

Kvalifikācijas paaugstināšana nav notikusi.

Četrās pagastu bibliotēkās ir mainījušies darbinieki (4), divi uz nenoteiktu un divi uz noteiktu laiku. Jaunu darbinieku izglītība: Audriņu pagasta bibliotēkas

vadītājai maģistra grāds citā nozarē, Ozolaines pagasta bibliotēkas vadītājai bakalaura grāds citā nozarē, Bērzgales pagasta bibliotēkas vadītājai un Pušas pagasta bibliotekārei 1.līmeņa cita profesionālā izglītība.

Finansējumu profesionālai attīstībai bibliotēku darbinieki saņēma no pašvaldības budžeta līdzekļiem, piedalījās Reģiona Galvenās bibliotēkas rīkotajos bezmaksas seminārā, praktikumā un pieredzes apmaiņas braucienā. Finansiālais atbalsts profesionālajai pilnveidei ir arī realizētie projekti sadarbībā ar Europe Direct informācijas centru Austrumlatgalē.

Tabula “Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Dalībnieku skaits
1.	25.02.	Rēzeknes pilsētas Centrālā bibliotēka (RCB)	SIA Tieto Latvija, RGB , Europe Direct informācijas centrs Austrumlatgalē	Bibliotēku informācijas sistēma ALISE – palīgs informācijas resursu par ES veidošanā un meklēšanā: praktisks seminārs	8	10
	03. - 04.09.	Jelgava – Kursīši - Liepāja	Rēzeknes reģiona Galvenā bibliotēka (RGB), Europe Direct informācijas centrs Austrumlatgalē	Rēzeknes pilsētas un reģiona bibliotēku darbinieku pieredzes apmaiņas brauciens	8	7
	22.09.	Rēzeknes novada pašvaldība	Rēzeknes reģiona Galvenā bibliotēka (RGB)	Rēzeknes reģiona bibliotēku darbinieku seminārs: - Aktualitātes komplektēšanā un literatūras izvēle krājuma kvalitātes aspektā; - Bibliotēku profili sociālajā tīklā; - Pieredzes apmaiņas braucienā gūtās	4	28

				atziņas; - Lietišķā sarakste e-vidē; - Banka datorā un telefonā.		
	09.10.	Tiešsaiste	Preiļu Galvenā bibliotēka	Latgales reģionālais seminārs: “Bibliotēkas un sabiedrības ilgtspējīga attīstība: mēs būvējam šo pasauli paši”	4	5
	15.10.	Tiešsaiste	LNB	Analītisko ierakstu veidošana saskaņā ar RDA		2
	Oktobris/ novembri s/decembri	Tiešsaiste	KM, LNB, SIA “Datorzinību centrs”	Komunikācijas un sadarbības rīki digitālajā vidē un digitālais un sociālo mediju mārketingis: Digitālais mārketingis Sociālie mediji-efektīvs bibliotēku mārketinga rīks	48	4
	20.11.	Tiešsaiste	LNB	Ceļazīmes mediju lietošanā un kultūras mantojums		6

Sakarā ar Covid-19 ierobežojumiem mācības galvenokārt notika attālināti. Bibliotēku darbinieki atzīmē, ka tam ir arī pozitīvas puses. *”... tika apgūts MC Teams, Zoom, mācoties attālināti tika ietaupīts laiks, ko parasti pavadām ceļā, budžeta līdzekļi, bez tam lekcijas varēja noklausīties otru reizi ierakstā, labi darbojās arī atgriezeniskā saite, varēja uzdot jautājumus čātā, tika veikti mājas uzdevumi”* /no Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/.

- Problēmas un
 - risinājumi

- Darbinieki norāda, ka problēma personāla jomā ir zemais bibliotekārā darba atalgojums. *“Ņemot vērā bibliotekāriem izvirzītās prasības - teicama medijpratība un digitālās prasmes, neizsīkstošs radošums, nemitīga jaunu darba formu ieviešana, dalība projektos, publicitāte utt., normatīvo aktu pārzināšana, saimniecisko un finansiālo jautājumu risināšana un materiālā atbildība, atbildība par ugunsdrošību utl. (vadītājam) – atalgojums ir neadekvāti zems. Darbs bieži vien balstās uz bibliotekāru entuziasmu. Pašvaldības un pagasta vadība šo problēmu ilgstoši ignorē, aizbildinoties ar līdzekļu trūkumu (netiek ņemts vērā arī akreditācijas komisijas ieteikums). Bibliotekāri jūtas nenovērtēti, vērojama darbinieku izdegšana.”* /no Malta pagasta bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/.
- Ņemot vērā iedzīvotāju skaita samazināšanos un pamatojoties uz to, ka sarūk bibliotēku lietotāju skaits, notiek bibliotēku darba slodzes samazināšana.
 - Saglabājoties pašvaldības kopējā budžeta finansējuma samazinājumam nav iespējams palielināt algas, nesamazinot slodzi.
 - Finansiālais atbalsts profesionālajai pilnveidei ir projekti sadarbībā ar Europe Direct informācijas centru Austrumlatgalē.
- Pušas pagasta bibliotēkai nav patstāvīga darbinieka un nav arī vakantas vietas uz šo amatu, jo amatu apvienošanas kārtā to veic Tautas nama darbinieks.
 - *“Problēmu var risināt atjaunojot bibliotekāro vakanci uz nelielu amatu likmi un apvienojot vai arī uzticot darba pienākumus kādam darbiniekam, kurš strādā nepilnu amata likmi. Tādā veidā nodrošinot pilnvērtīgu bibliotēkas darbu un atvieglojot tautas nama vadītājas darbu, jo divu kultūras iestāžu darbu apvienošana rada fiziskas grūtības.”* /no Pušas pagasta bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/.
- Pāriešana uz attālinātām mācībām un cita veida attālināto profesionālo saskarsmi un komunikāciju radīja tehniska rakstura grūtības vecāka gadu gājuma bibliotēku darbiniekiem.
 - Apgūt jaunas digitālās prasmes un regulāri darboties to pilnveidošanā.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Iedzīvotāju bibliotekārais aptvērums ir nedaudz samazinājies, bibliotēku pakalpojumus izmanto 22,5% reģiona iedzīvotāju. No kopējā 7114 bibliotēku lietotāju skaita 65% jeb 4601 ir pieaugušie un 35% jeb 2513 ir bērni un jaunieši līdz 18 gadiem.

Bibliotēku pakalpojumi pieejami lietotājiem darba dienās. Čornajas pagasta Rāznas bibliotēka strādā sestdien, brīvdienas – svētdiena, pirmdiena.

Vakaros, pēc plkst. 17.00, lietotājiem ir pieejamas 13 bibliotēkas.

Dricānu, Kantinieku, Ozolmuižas un Vērēmu pagastu bibliotēkās ir mainīts darba laiks tā, lai pielāgotu bibliotēkas pieejamību lietotājiem gan rīta, gan vēlākās vakara stundās.

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2018	2019	2020	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	7995	7941	7114	-0,6 ; -10
<i>t. sk. bērni</i>	2905	2780	2513	-4 ; -10
Bibliotēkas apmeklējums	125029	121336	88830	-3 ; -27
<i>t. sk. bērni</i>	44189	39979	23929	-9 ; -40
Virtuālais apmeklējums	20661	26873	23548	+23 ; -12
Izsniegums kopā	247591	235818	200370	-5 ; -15
<i>t. sk. grāmatas</i>	112652	109868	93761	-2 ; -15
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	125518	116542	99975	-7 ; -14
<i>t. sk. bērniem</i>	41465	39240	29395	-5 ; -25
Bibliotekārais aptvērums % no iedz.	24%	24%	22.5%	0 ; -1.5

skaita pašvaldībā				
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	16%	9%	8%	-7 ; -1
Iedzīvotāju skaits	33545	32306	31609	-4 ; -2

Bibliotēku pamatrādītāju dinamika ir negatīva. Galvenokārt, to ietekmēja Covid-19 situācija, kad aptuveni divus mēnešus bibliotēkas lietotājiem tika slēgtas, pārējo laiku strādāja ar ierobežojumiem (krājuma brīvpiekļuve, apmeklētāju uzturēšanās laiks un skaits) un tikai vasaras un rudens sākuma mēnešos ierobežojumi tika mazināti, cilvēku piesardzība saglabājās, bet *“iedzīvotāji bija neapmierināti, nesaņemot bibliotēkas pakalpojumus”*. Bibliotēkās stingri tika ievērotas Sanitārā protokola prasības, un vienlaikus tika domāts par citu, apstākļiem atbilstošu darba formu ieviešanu un realizāciju, ņemot vērā stresu iedzīvotāju vidū Covid-19 izplatīšanās dēļ, psiholoģisko trauksmi par apdraudošo slimību, ikdienas izmaiņām, papildu slodzi saistībā ar dzīves procesa pārorganizēšanu uz attālināto režīmu. Attālināto konsultāciju skaits ir palielinājies, palielinājās arī tiešsaistes datubāzu un 3td e-bibliotēkas izmantojums.

Kopumā pāreja uz attālināto pakalpojumu piedāvājumu tika realizēta, vieniem tas izdevās labāk, cietiem, kā izdevās.

Pakalpojumu attīstība, jauninājumi, kā bibliotēkas pielāgojās darbam jaunajos apstākļos:

“Covid – 19 apstākļos tika mainīts bibliotēkas darba plāns. Pasākumi, lasījumi un citas aktivitātes tika pielāgotas āra apstākļiem, bet konkursi, viktorīnas, labo vārdu pasts tika organizēti virtuālajā vidē.”/ Dricānu pagasta bibliotēka.

Bibliotēkas, kurām ir izveidoti konti sociālajos tīklos, strauji pieslēdzās virtuālajai komunikācijai, piedāvājot bibliotēkas jaunieguvumu apskatus, video, konkursus.

Publiskās bibliotēkas kļuvas par vienotu informācijas saņemšanas vietu ikvienam neatkarīgi no viņa sociālā, materiālā stāvokļa, vecuma un etniskās

izcelsmes, saglabājot tradicionālo informācijas avotu pieejamību un piedāvājot mūsdienīgus informācijas avotus.

BIS ALISE uzturēšana bibliotēkās nodrošina automatizētu bibliotēkārā darba procesu.

Lielāku popularitāti lasītāju vidū ir guvusi **3td e-grāmatu bibliotēka** (skat. tabulā “*Autorizētie lietotāji*” 20. lpp.), bet kā atzīmē pagastu bibliotēku darbinieki “*daiļliteratūras lasītāju prioritāte ir un paliek tradicionālā drukātā papīra grāmata*”.

Izbraukuma grāmatu piegāde un apmaiņa notika neregulāri un reti, nenotika bibliotēku darbinieku izbraukumi ar grāmatu un citu izdevumu piedāvājumu izglītības iestādēs.

Jauni pakalpojumi:

- Attālinātas konsultācijas ar praktisku darbību e-vidē: “*Veidojās jauns pakalpojuma veids, pa telefonu tika sniegtas konsultācijas, pa soļiem skaidrojot kā pieslēgties, piemēram, portālam Latvija.lv, atrast un aizpildīt vajadzīgā iesnieguma veidlapu.*”/ no Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkas 2020. gada darba pārskata/.
- Žurnālu lasītāja stūrītis,
- kino vakari,
- vasaras āra lasītava (*fotopielikums 4.5*), kur notika “Piknika pasakas”, bērnu nometnes “Kaleidoskops” literārās nodarbības / Dricānu pagasta bibliotēka.
- Jaunieguvumu video apskats pēc lietotāja pieprasījuma ar e-piegādi / Silmalas pagasta bibliotēka.

Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņāšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti:

Lai plānotu turpmāko novada attīstību un apzinātu jomas, kuras nepieciešams attīstīt, **Rēzeknes novada pašvaldība** gada nogalē organizēja **iedzīvotāju aptauju**, aicinot ikvienu Rēzeknes novada iedzīvotāju paust savu viedokli par pašvaldībai prioritāri veicamajiem darbiem, novērtēt pakalpojumu kvalitāti, kā arī sniegt priekšlikumus pašvaldības darba pilnveidošanai turpmāk. Aptaujas

rezultāti mūs iepriecināja, jo kultūras jomā novadā **bibliotēku pakalpojumi ir saņēmuši visatzinīgāko vērtējumu, 76,9% respondenti ir apmierināti ar bibliotēku darbu novadā.** Tā ir motivācija tālākai darbībai.

*“Sabiedrības un lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti bija iespējama, sakarā ar bibliotēkas konta izveidošanu sociālajā tīklā Facebook, kā arī akcijā „**Labo vārdu pasts**” 2020.gada decembrī. Tika saņemti tikai pozitīvi bibliotēkas darba vērtējumi, piemēram :*

- *dotajā brīdī bibliotēka pilda kultūras un izglītības centra funkcijas,*
- *Dricānu pagasta bibliotēkā dzīvības plūsma,*
- *visu vecumu apmeklētāju iesaiste,*
- *pieejami žurnāli vīriešu kārtas pārstāvjiem*
- *organizē savu novadnieku radošo darbu izstādes, atklāj un parāda vietējos talantus,*
- *radoši bērnu projekti,*
- *kreatīvs noformējums,*
- *saturīgas aktivitātes arī Covid 19 laikā u.c.” /no Dricānu pagasta bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/.*

Lasītāju viedokļa uzzināšana notiek, galvenokārt, sarunu veidā.

Ārējie apkalpošanas punkti:

Sakstagala pagasta bibliotēkas ārējās apkalpošanas punkts darbojas no 2015.g.1.decembra katru piektdienu no 9.00 līdz 16.00. Apkalpošanu veic Sakstagala pagasta bibliotēkas vadītāja.

Apmeklētāji var saņemt tādus pašus pakalpojumus kā bibliotēkā. Lasītāju apkalpošana notiek automatizēti BIS Alise. No apmeklētāju puses, ārējā apkalpošanas punkta darbība, tiek vērtēta pozitīvi, pietiek ar pakalpojuma piedāvājumu reizi nedēļā.

Viļānu pagasta Radopoles bibliotēkas ārējais apkalpošanas punkts atrodas Jaunviļānu atpūtas un informācijas centrā “Kamenīte”, pieejams apmeklētājiem darbdiēnās no 8.00 līdz 17.00, piedāvājumā no bibliotēkas atvestās grāmatas un preses izdevumi.

Viļānu pilsētas bibliotēkā ir *Eiropas Savienības informācijas punkts (ESIP)*, taču tā informatīvie pakalpojumi ir maz pieprasīti.

Bibliotēku pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām:

Personām ar kustību traucējumiem pieejamas 18 bibliotēkas, pārējās, nodrošina pasūtīto izdevumu piegādi mājās.

Bibliotēku pakalpojumus izmanto personas ar īpašām vajadzībām. Vairākums bibliotēku apmeklē kopā ar asistentiem, citi saņem bibliotēkas pakalpojumus ar asistentu starpniecību.

Bibliotēkās tiek nodrošināta piekļuve e-pakalpojumiem visa vecuma apmeklētājiem neatkarīgi no prasmēm informācijas tehnoloģiju jomā un sekmēta informācijas tehnoloģiju prasmju apguve un uzlabošana.

Pandēmijas dēļ izpalika bibliotēku nedēļas un digitālās nedēļas aktivitātes, kuru laikā parasti tika rīkotas atvērto durvju dienas ikvienam interesentam datorprasmju un interneta izmantošanas iemaņu apguvē. *“Taču jāatzīst, ka iedzīvotāji kūtri apgūst datorprasmes, vieglāk ir palūgt bibliotēkām, lai izdara.”/ no Gaigalavas pagasta bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/. Digitālo pakalpojumu nodrošināšanai iedzīvotājiem tika sniegta palīdzība kā sastādīt un iesniegt gada ienākumu deklarācijas, reģistrēties VID pašnodarbinātai personai, iesniegt algas nodokļa grāmatiņu, palīdzēt nosūtīt īsziņas ar skaitītāju rādījumiem, pieslēgties LDC datu bāzei, pasūtīt krotālijas, uzzināt dažādu mobilo operatoru pieslēgumu veidus un tarifus, izdrukāt dokumentus un veidlapas, palīdzēt izveidot CV, apskatīt un izdrukāt rēķinus, deklarēt dzīvesvietu, aizpildīt dažādus iesniegumus u.c. Iespēju robežās tika sniegtas nepieciešamās uzziņas, konsultācijas un*

praktiska palīdzība, veikta dokumentu, uzziņu elektroniska piegāde, dokumentu izdruka.

Bibliotēkās tika piedāvāta datortehnika attālinātām mācībām individuālajiem apmeklētājiem, piemēram NVA mācībuursos.

Elektroniskā saziņa ar valsti ir apgrūtināta vecākā gadu gājuma iedzīvotājiem.

Bibliotēku lietotāju sastāva analīze parāda to, ka bibliotēku pakalpojumus izmanto dažādu vecumgrupu un interešu lietotāji, galvenokārt informācijas iegūšanai, mācībām un brīvā laika pavadīšanai. Bet ir jāatzīmē, ka pagastu vai mazo bibliotēku darbībai ir raksturīgi tas, ka grupu darbs nav tik izteikts, ka individuālais.

Pakalpojumi atsevišķām lietotāju grupām:

Bibliotēkas turpina pildīt sociālā atbalsta un palīdzības funkcijas bezdarbniekiem, senioriem, sociāli maznodrošināto iedzīvotāju grupām, darbojas kā sociālās integrācijas centrs, kurā apmeklētāji apgūst pamatiemaņas datora, interneta, e-pakalpojumu lietošanā, komunikācijas kanālu (e-pasts, Skype, sociālie tīkli) izveidē un bibliotēkas veidoto informācijas resursu izmantošanā.

Bezdarbniekiem tiek sniegtas konsultācijas par iespējam darba meklējumos, CV u.c. dokumentu izveidošanā, sludinājumu ievietošanā internetā.

Uzņēmēji izmanto dokumentu izdrukā, kopēšanas, skenēšanas pakalpojumus.

Lauksaimniekiem tiek sniegtas uzziņas un konsultācijas par nozares e-dokumentu meklēšanu, sadarbībā ar Lauku Atbalsta dienesta speciālistiem notiek apmācības dokumentu aizpildīšanā, sniegta palīdzība dokumentu nosūtīšanā un saglabāšanā.

Pārskata gadā nenotika Lauku atbalsta dienesta (LAD) konsultantu dienas klātienē.

Senioriem notika individuālās datorapmācības, palīdzība rēķinu apmaksā internetbankā, pareiza elektrības skatītāja rādītāju nodošana www.elektrum.lv, e-pasta izveidē.

- Bērzgales, Kaunatas 1. un Maltas, pagasta bibliotēkās sadarbībā ar apdrošināšanas kompāniju “Compensa Life Vienna Insurance Group” organizēts seminārs “Mūža pensija un tās apdrošināšana”. Semināru vadīja finanšu konsultante Elga Elksne. “Semināra mērķauditorija bija cilvēki pirmspensijas vecumā, tika pārrunāti jautājumi par 2. pensiju līmenī uzkrātā kapitāla izmaksu, priekšrocībām; kas ir mūža pensijas apdrošināšana, kā to noformēt, kāpēc tā vajadzīga”.
- “SWEDBANK konsultāciju diena” Kaunatas pagasta 1. bibliotēkā, lai plašāk izglītotu iedzīvotājus par ērtākajiem veidiem, kā izmantot bankas pakalpojumus.
- “E-pakalpojumi: digitālās prasmes un audio grāmatas” informatīvi-izglītojoša diena senioriem Bērzgales pagasta bibliotēkā.

Uzziņu un informācijas darbs:

Darba uzlabojums tiek panākts ar tehnoloģisko darba procesu pilnveidošanu un automatizāciju. Mūsdienu informācijas resursu izmantošanas iemaņu veidošana un attīstīšana ir viens no bibliotēku darba pamatuzdevumiem.

Šis gads bibliotēkām bija ļoti atšķirīgs no ierastā darba ritma. Klātienēs apmeklējumi tika ierobežoti arī lielākai daļai no valsts iestādēm, visi iesniegumi tajās tika pieņemti elektroniski, bet ne visi iedzīvotāji patstāvīgi prot tikt ar to galā. Veidojās jauns pakalpojuma veids, pa telefonu tika sniegtas konsultācijas, pa soļiem skaidrojot kā pieslēgties, piemēram, Latvija.lv, atrast un aizpildīt vajadzīgā iesnieguma veidlapu. Visvairāk pieprasīti bija NVA un VSAA pakalpojumi, elektroniska slimības lapu iesniegšana, rēķinu apmaksa, darba grāmatiņas iesniegšana VID, konta reģistrēšana telefona pakalpojumu sniedzēju mājaslapās, elektrum, Smart ID pārceļšana uz jaunu mobilo ierīci, palīdzība Zoom platformas uzstādīšanai datorā u.c.

“Ārkārtas situācija piespieda cilvēkus apgūt un lietot attālinātos pakalpojumus, būtībā tika veikts neliels solis uz priekšu un daudzi to arī tālāk izmantos un daudzas lietas veiks attālināti.”/no Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/.

Bibliotēku darbs vērsts uz individuālajām konsultācijām lietotājiem datorprasmju apgūšanā, par drošību internetā, digitālo saziņu ar valsti.

Bibliotēkas nodrošina informācijas pieejamību par pašvaldības lēmumiem, teritorijas attīstības plānu, saistošiem noteikumiem, u.c. pašvaldības aktualitātēm. Visās Rēzeknes novada bibliotēkās nodrošināta pieeja Rēzeknes novada pašvaldības bezmaksas informatīvajam izdevumam “Rēzeknes novada ziņas”. Lietotāji tiek informēti par e-resursu saturu, kur atrodama aktuāla pašvaldības informācija, konsultēti un apmācīti to lietošanā.

Elektroniskais katalogs kā pakalpojums:

Tabula “BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2020)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2020)
			Cirkulācija	SB A	Komplektēšana		
Rēzeknes	35	35	35	35	35	154	Uzskaitē nav veikta

Visas reģiona publiskās bibliotēkas strādā ar BIS ALISE–i. Elektroniska kopkataloga uzturēšanu nodrošina Rēzeknes pilsētas Centrālā bibliotēka, Reģiona Galvenās bibliotēkas funkciju veicēja.

Pieaugot attālināto lietotāju skaitam aktīvāk tiek izmantoti izdevumu rezervēšanas un termiņa pagarināšanas pieprasījuma pakalpojumi.

Tabula "Autorizētie lietotāji"

Autorizēti lietotāji (2018)	Autorizēti lietotāji (2019)	Autorizēti lietotāji (2020)	% salīdzinot ar iepr. gadu
15	27	154	+80 ; +470

Bibliotēkas lasītāju apkalpošanas kvalitātes uzturēšanai un uzlabošanai tiek piedāvāts SBA:

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2018	2019	2020
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	901	1152	1431
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	984	1058	1240

Apjoms palielinās, mainās SBA pieprasījumu saturs, bibliotēkas izmanto šo pakalpojumu ne tikai pēc konkrēta pieprasījuma, bet arī lai pilnveidotu piedāvājuma klāstu.

Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā:

"Veiksmīgu darba procesu "bibliotēka – lietotājs" būtiski apgrūtina arī tas, ka visas mijiedarbības procesa puses atrodas stresa apstākļos, ko rada gan psiholoģiskā trauksme par apdraudošo slimību, gan ikdienas izmaiņas, visiem jārēķinās ar papildu slodzi saistībā ar dzīves procesa pārorganizēšanu uz attālināto režīmu. Tāpēc bibliotēka vienlaikus ar praktiskiem padomiem sniedz arī emocionālo atbalstu iedzīvotājiem." /no Audriņu pagasta bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/.

"Covid-19 ienesa lielas izmaiņas mūsu darbā: zaudējām daudzus lasītājus - datorlietotājus, izsniegšanas punktu bērnu darza četrās grupiņās, bijām spiesti atlikt daudzus plānotos pasākumus. Zaudējām skolēnus, kuri apmeklēja lasītavu – spēlēja tur spēles gaidot autobusus. Samazinājās visi darba rādītāji. Pieprasījumu autorizēties un lasīt e-vidē nebija daudz, vecāka gājuma cilvēki tūlīt atteicās, vidēja vecuma lasītājiem datori un viedierīces piederēja bērniem, mācoties attālināti.

Problēmas ir radušās tagad, jo nav iespējams atgriezt lasītājus. Informācija, ka bibliotēka strādā no 12. janvāra ir ielikta visos sociālos tīklos. Atdeves nav – vecāka gājuma cilvēki baidās, bērni ir pārslogoti ar attālināto mācīšanos. Datori un lasītavas ir ciet. Risinājumu kā tādu pagaidām neredzam." /no Viļānu pilsētas bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/.

Pandēmijas laikā, ievērojot noteikumus, iespieddarbi tika glabāti karantīnā (“Grāmatu karantīna”), kas palēnināja iespieddarbu, īpaši seriālizdevumu apgrozību, ar to pagarinājās pieprasījuma izpildes laiks.

Attālināto pakalpojumu ieviešana paātrināja lietišķās digitālās saziņas un saskarsmes procesu sabiedrībā. Tas ir solis uz priekšu jaunieviesumu iekļaušanai cilvēku ikdienā. Pagaidām tas rada gan praktiska, gan psiholoģiska rakstura grūtības ne tikai kādai daļai bibliotēku lietotāju, bet arī kādai daļai bibliotēku darbinieku. Un tas varētu būt viens no nākamā gada perioda izaicinājumiem.

6. Krājums

Bibliotēku krājumu pārskata perioda beigās veidoja 263233 eksemplāri dokumentu (-) , galvenokārt grāmatas 21120 eksemplāri (-), t.sk. bērnu grāmatas 30256 eksemplāri (+), seriālizdevumi 51039 eksemplāri (-), 847 audiovizuālie materiāli, 2 elektroniskie dokumenti, 11 kartogrāfiskie un 125 pārējie dokumenti.

Kopkrājuma skaits ir samazinājies, izslēgto eksemplāru ir vairāk, nekā jaunieguvumu. Laiku, kad bibliotēkās bija slēgtas lietotājiem, bibliotēku darbinieki rosīgi izmantoja krājuma izvērtēšanai, kā rezultātā krājumi tika attīrīti no nolietotiem, novecojušiem, mazpieprasītiem izdevumiem un liekiem dubletiem.

Krājuma attīstība balstās uz krājuma komplektēšanas un organizēšanas politikas mērķi - nodrošināt ar nepieciešamajiem iespieddarbiem un informācijas nesējiem ikvienu interesentu.

Krājuma komplektēšana tiek plānota budžeta ietvaros – tādēļ netiek aptverts viss materiālu klāsts, kuru vēlētos iekļaut bibliotēkas krājumā, bet tiek izvērtēts un izvēlēts nozīmīgākais. Neplānveidīgi bibliotēku krājumi tiek papildināti ar bezatlīdzības saņemtiem izdevumiem un dāvinājumiem.

Finansiālais nodrošinājums krājumu komplektēšanai ir pašvaldību budžeta piešķirums, jo citi finansējuma veidi netika piesaistīti. Krājuma komplektēšanas finansiālā nodrošinājuma dinamika ir pozitīva (+ EUR 3038; + EUR 1324)

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2018	2019	2020
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	64319	67357	68681
<i>t. sk. grāmatām</i>	40108	41836	43156
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	-	-	-
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	24211	25521	25509
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	1.97	2.08	2.17
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	64319	67357	68681

Bibliotēku krājumu rekatalogizācija ir pabeigta.

Bibliotēku krājumu *inventarizācija* BIS Alise tika plānota trīs bibliotēkās, bet nenotika Covid-19 izplatības ierobežojumu dēļ.

Krājumu komplektēšanas prioritātes katrā bibliotēkā ir atšķirīgas, bet galvenokārt tā ir tulkotā daiļliteratūra, originālliteratūra, periodiskie izdevumi, bērnu literatūra, uzzīņu literatūra, nozaru literatūra. Saglabājas liels periodisko

izdevumu pieprasījums. Samazinājies audiovizuālo materiālu jaunieguvumu skaits, toties pieaugusi attīstošo spēļu iegāde.

Bibliotēkas krājuma komplektēšanā noteicošais ir bibliotēkas lasītāju vajadzību, interešu un pieprasījumu ievērošana un bibliotēkas lietotāju nodrošināšana ar plašu tradicionālo un elektronisko informācijas nesēju klāstu, atbilstoši katras bibliotēkas uzdevumiem un mērķiem.

Tabula “Krājuma rādītāji”

	2018	2019	2020
Jaunieguvumi kopā	24148	24161	22557
<i>t. sk. grāmatas</i>	8190	7226	7681
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	-	-	-
<i>t. sk. bērniem</i>	2393	1419	1667
Izslēgtie dokumenti	22308	18064	25888
Krājuma kopskaits	263406	267423	263233
Grāmatu krājuma apgrozība	0.5	0.4	0.4
Periodisko izdevumu apgrozība	2.4	2.1	2.0

Jaunieguvumu kopskaits bibliotēku krājumos ir samazinājies (-1604 eks.), neskatoties, ka finansējums ir pieaudzis. Tas liecina par to, ka cenas aug straujāk. Pēc straujā 2019.gada krituma (-833) nedaudz ir pieaudzis grāmatu jaunieguvumu skaits (+455). Bibliotēku darbinieki atzīmē, ka būtisku pienesumu grāmatu krājumā deva KM projekts “**Vērtīgo grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām**”, tika saņemti 1463 eksemplāri grāmatu EUR 13468 vērtībā.

Vidēji katras bibliotēkas krājums tika papildināts ar 40 eksemplāriem jaunieguvumu 385 EUR vērtībā. Dažai bibliotēkai tā ir puse no krājuma komplektēšanas kopsummas.

Kopkrājumā ir samazinājies seriālizdevumu jaunieguvumu skaits (-2011 eks.)

Bibliotēkas rīko akcijas “Uzdāvinu grāmatu bibliotēkai” un atbalsta grāmatu apmaiņu “Lasītājs lasītājam”.

Viens no risinājumiem ka daudzveidot krājumu bibliotēkās ar nelielu skaitu jaunieguvumu, ir SBA grāmatu apmaiņa, kura ar katru gadu pieaug.

Datubāzes:

	2018	2019	2020
Letonika	1996	2618	2339
News	446	644	1642

Lietotājiem bez ierobežojuma pieejamas abonētās tiešsaistes datubāzes Letonika un Lursoft “Laikrakstu bibliotēka” 33 bibliotēkas no 35. Letonikas izmantošanas rādītāji nedaudz samazinājās (-279). Lursoft “Laikrakstu bibliotēkas” lietošanas rādītāji ir pieauguši (+998).

Krājumu popularizēšanai tiek veidotas grāmatu un citu dokumentu tematiskās izstādes, apskati, literārie pasākumi, ieteikumu stendi un tāfeles “Izlasi! Iesaku!”, “Lasītāji iesaka” un tml. Vismaz reizi ceturksnī katrā bibliotēkā tiek rīkotas Jauno grāmatu dienas. Informācija (apraksti, prezentācijas, fotokopas) par jaunieguvumiem sistemātiski tiek ievietota pagastu mājas lapās, informatīvajos izdevumos un bibliotēku lapās sociālajos tīklos. Atbilstoši apstākļiem pārskata gadā jaunieguvumu apskati visbiežāk parādījās bibliotēku Facebook lapās.

Citāds, aizraujošs krājuma popularizēšanas veids bija iesaistīšanās televīzijas raidījuma “Literatūre” lasīšanas tūrē, gada sākumā deviņās bibliotēkās tika

izveidots “LiteraTŪRE grāmatu plaukts”, popularizējot gan grāmatas, gan raidījumu, pārraidot translācijas.

Parādnieki tiek apzināti sistemātiski, bet šā gada apstākļos kavētājiem tika pievērsta lielāka uzmanība.

- Problēmas
 - risinājumi:
- Vadoties pēc lietotāju pieprasījuma netiek pienācīgi novērtēti lasāmvielas kvalitāte un saturs;
 - Veidot un izkopt lasīšanas paradumus, rūpīgāk veikt krājuma komplektēšanu.
- Bibliotēkās joprojām netiek ievērota krājuma finansējuma proporcionalitāte 70/30, pamatojoties ka seriālizdevumu pieprasījums pārsniedz grāmatu pieprasījumu.
 - Pievērst lielāku uzmanību e-žurnālu popularizēšanai un piedāvājumam, datubāzēs.
- Izdevumu cenas aug ātrāk, nekā finansējums;
 - Aktīvāk izmantot SBA, sekot citu reģiona bibliotēku jaunieguvumiem, nevairot liekos dubletus.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji:

Bibliotēkas nodrošina informācijas resursu pieejamību, veicina mācīšanās, lasīšanas un rakstīšanas iemaņu apguvi, sekmē bērnu un jauniešu lasītprasmi, popularizē literatūru lasīšanas veicināšanas pasākumos, piesaista jaunus lasītājus un paplašina esošās lietotāju grupas.

Bērnu un jauniešu bibliotekāro apkalpošanu veic 33 pagastu bibliotēkas, Maltas pagasta bibliotēkas un Viļānu pilsētas bibliotēkas bērnu un jauniešu literatūras nodaļas.

Pārskata periodā slēgta Tiskādu vidusskolas struktūrvienība Kruķu sākumskola.

Bērni un jaunieši līdz 18 gadiem ir 35% no kopējā bibliotēku lietotāju skaita

Pamatrādītāju tabula:

	2018	2019	2020	% salīdzinot ar iepr. gadu
<i>Bērnu un jauniešu lietotāju skaits</i>	2905	2780	2513	-4 ; -10
<i>Bērnu un jauniešu fizisko apmeklējumu skaits</i>	44189	39979	23929	-9 ; -40
<i>Izsniegumu skaits bērniem un jauniešiem</i>	41465	39240	29395	-5 ; -25
<i>Bibliotekārais aptvērumš % no iedz. skaita pašvaldībā (bērni un jaunieši līdz 18 g.)</i>	16%	9%	8%	-7 ; -1

Bibliotēku darba ar bērniem un jauniešiem pamatrādītāju dinamika ir negatīva. To noteikti ir ietekmējusi Covid-19 situācija un ar to saistītie ierobežojumi un aizliegumi. Rādītājus ietekmējušas arī skolēnu attālinātās mācības, jo daļa lietotāju dzīvo apkārtējos pagastos un nokļūšana līdz bibliotēkai nebija iespējama. Izpalika arī regulārās bibliotēku ekskursijas, kopīgie pasākumi, izbraukumi, nemaz nerunājot par bibliotēku kā satikšanās un brīvā laika pavadīšanas vietu.

Uzdevumi un prioritātes darbā ar bērniem un jauniešiem:

- atbilstošas vides radīšana;
- pārdomāta krājuma papildināšana;
- kvalitatīvas informācijas nodrošinājums;
- lasītprieka vairošana;
- lasīšanas veicināšana un literatūras popularizēšana;

- jauno lietotāju iesaistīšana bibliotēkas aktivitātēs – sadarbība ar vecākiem un skolotājiem;
- saturīga brīvā laika pavadīšanas iespēju piedāvājums;
- informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums;
- tehnoloģiju lietošanas iemaņu un prasmju izkopšana.

Sakarā ar izglītojamo attālināto apmācību Covid-19 apstākļos liels gan praktisks, gan psiholoģisks atbalsts tika sniegts bērniem un viņu vecākiem mācību vielas apguvē, internetresursu atlasē un izmantošanā.

Pagastu bibliotēkās aptaujas visbiežāk notiek sarunu veidā, jo mūsdienu bērni un jaunieši nekautrējas un nebaidās izteikt savu viedokli mutiski.

*Viļānu pilsētas bibliotēkā tika apkopoti rezultāti 2019. gada oktobrī uzsāktai lasītāju aptaujai „**Kādu es gribu redzēt savu bērnu bibliotēku?**” “Izlasot lasītāju izteiktās vēlmes, uzzinājām daudz interesanta. Bērni gribētu bibliotēkā dzert bezmaksas tēju, ēst saldumus. Patiktu, ja būtu vairāk spēļu un skanētu mūzika, būtu bibliotēkā dzīvnieciņi un fitnesa zāle. Bibliotēkas darbiniekus uzrunāja kāda lasītāja uzrakstītais – “es gribētu bibliotēkā redzēt laipnus, pieklājīgus bērnus, kuri saka - Labdien, paldies, uz redzēšanos.””*

Metodisko un konsultatīvo darbu veic Rēzeknes novada pašvaldības Kultūras nodaļas Bibliotēku informācijas speciālists:

- Bibliotēku darbinieku informēšana par nozares un darba aktualitātēm notika attālināti;
- Lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” norises koordinācija. Programmas projektā piešķirto jauno grāmatu kolekcijas (136 eksemplāri) no Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) saņemšana, apstrāde, sadalīšana, pavaddokumentu sagatavošana;
- Individuālās konsultācijas;

- Izbraukuma konsultācijas jauniem darbiniekiem Bērzgales un Ozolaines pagastu bibliotēkās;
- Izbraukuma konsultācijas Ilzeskalna, Lendžu, Vērēmu pagastu bibliotēkās: Bērnu un jauniešu krājuma satura pilnveidošana, krājuma izvietošana, popularizēšanas veidi un formas, ieteikumi bērnu un jauniešu darbības funkcionālo zonu iekārtošanai;
- Pieredzes apmaiņas brauciena dalībnieku apzināšana.

Bērnu un jauniešu krājuma veidošana un papildināšana:

Bērnu un jauniešu grāmatu kopskaits kopkrājumā ir 11%, bet katrā bibliotēkā tas ir atšķirīgs. Proporcionāli bērnu un jauniešu skaitam, tas ir nepietiekams.

Pa izdevumu veidiem bērnu un jauniešu krājumā pārsvarā ir grāmatas, tad seriālizdevumi. Vislielākais audiovizuālo materiālu piedāvājums ir Feimaņu (127) un Maltas (126) pagastu bibliotēkās. Seriālizdevumi bērnu un jauniešu vidū nav sevišķi populāri, priekšroka tiek dota galda spēlēm.

Komplektēšana notiek atbilstoši bibliotēkās izstrādātai krājuma komplektēšanas un organizācijas koncepcijai.

Krājums regulāri (vismaz reizi ceturksnī) tiek papildināts ar jaunieguvumiem. Lielāko jaunieguvumu daļu sastāda grāmatas, 22% no kopējā grāmatu jaunieguvumu skaita. Daudz jaunu grāmatu ir pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem. Tieši šī vecuma bērni ir arī čaklākie lasītāji.

Bibliotēkas pašas daļēji iegādājas grāmatas no lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" gada kolekcijas. Pilnu grāmatu kolekciju iegādājās divas no 16 bibliotēkām programmas dalībniecēm. No Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) tika saņemti 136 eksemplāri kolekcijas grāmatu 1086 EUR vērtībā, par 80 eksemplāriem un 639 EUR vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Bibliotēkās bērniem un jauniešiem atbilstoši vecumam iekārtotas funkcionālās zonas/stūrīši. Lietderīgi un interesanti laiku bibliotēkā var pavadīt ģimenes ar bērniem. Bibliotēku krājumus papildina galda spēļu kolekcijas.

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, aktivitātes dažādām vecuma grupām:

Mūsdienu milzīgajā informācijas plūsmā nepieciešama rūpīga un kritiska pieeja informācijas atlasei. Jo agrāk bērni apgūst šīs prasmes, jo mazāka pakļautība riskam.

Mazākie bibliotēkas lietotāji tiek iepazīstināti ar vecumam atbilstošām, drošām interneta vietnēm. Skolēniem tiek rīkotas informatīvās stundas un konkursi datubāzes Letonika apgūšanā, digitālās ekskursijas, iepazīšanās ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas kolekcijām vietnēs Lasāmkoks un Digitālā bibliotēka.

Vidējā vecuma skolēniem tiek rīkotas informācijas dienas iepazīstināšanai ar bibliotēkas krājumu, bibliogrāfiskiem līdzekļiem un uzziņu materiāliem, elektronisko katalogu, u.c. bibliotēkā pieejamajiem informācijas resursiem.

Bibliotēku darbinieki atzīst, ka pēdējos gados sniegto uzziņu skaits mazinās. Strauji attīstoties modernajām tehnoloģijām, gandrīz katram skolas bērnam ir viedtālrunis, kur interneta resursos viņš pats var sameklēt atbildes uz sev interesējošiem jautājumiem. Bibliotekāra uzdevums parādīt drošākus ceļus, mācīt atšķirt patieso informāciju no viltus ziņām.

Pasākumi dažādām vecuma grupām:

Ar mērķi pievērst sabiedrības uzmanību lasītprasmes un rakstītprasmes aktualitātei dzīvē, *Audriņu pagasta bibliotēkā* tika plānots organizēt pasākumu ciklu, kas ir orientēti uz šo svarīgu prasmju attīstību. Covid-19 ierobežojumu dēļ notika tikai daži no ieplānotiem pasākumiem. **“Glītrakstīšanas konkursa dalībnieki no 2 līdz 60 gadu vecuma pulcējās pie lielā bibliotēkas galda, lai pierādītu savu centību, neatlaidību un pat meistarību glītrakstīšanā. Tādi pasākumi palīdz attīstīt sīko pirkstu motoriku, kas, savukārt, ietekmē tādu izziņu procesu kā uzmanība, domāšana, atmiņa**

attīstību. Šādi integrētie pasākumi nostiprina starppaaudžu saiknes, nodrošina pieredzes apmaiņu un mijiedarbību.” (fotopielikums 2.4)

“Draudzīgās burtu spēles”. “Ievērojot piesardzības pasākumus, **Audriņu pagasta bibliotēka** un pirmsskolas izglītības iestāde (PII) organizēja kopējo lasītprieka veicināšanas pasākumu bērniem. Arvien vairāk pierādījumu liecina, ka svarīgs faktors, kas nosaka bērnu lasītprasmes sasniegumu ir aktīva un radoša līdzdarbošanās dažādās lasītprasmes veicināšanas nodarbībās un pasākumos jau pirmsskolas vecumā. Tas var būt ļoti nozīmīgs moments, lai jaunais lasīšanas iesācējs iemīlētu grāmatas uz visu mūžu. Pasākumā piedalījās bērni no visu vecumu grupiņām. Nodarbību pirmā daļa sākās Audriņu pirmsskolas izglītības iestādes telpās - bērni mācījās burtus un vēlāk radoši izkrāsoja tos. Otrajā daļā visi pulcējās pagalmā, kur turpinājās burtu spēles un darbs ar iepriekš savāktajiem dabas materiāliem. Bērni strādāja radoši un aizrautīgi, izrotājot pasaku varoņu siluetus ar dabas materiāliem” /no Audriņu pagasta bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/.

Aizraujošas un saturīgas dabas pastaigas **“Koki dabā”**, **“Adventes vainags sniegā”**, **“Ziemassvētki mežā”** piedāvāja pirmsskolas vecuma bērniem **Griškānu pagasta bibliotēkas** vadītāja Meža vīriņa tēlā.

“Rūķu balle” Vērēmu pagasta bibliotēkā janvāra skolēnu brīvlaikā, iepazīšanās ar V. Haigena grāmatu **“Rūķi”**, lasījumi, spēles, dāvanas.

Dzejas dienu radošā darbnīca bērniem **“Rakstu savu dzejolīti”** **Strūžānu pagasta bibliotēkā**.

“Sveces stāsts” - tematiska pēcpusdiena ar Sveču dienas tradīciju izzināšanu, sveču liešanas darbnīcu, ugunsdrošības noteikumu apgūšanu **Dricānu pagasta bibliotēkā** 3.klases skolēniem.

Tematiska rīta stunda **“Mans dzimtais novads”** Gaigalavas pagasta bibliotēkā - bērnu iepazīstināšana ar Rēzeknes novada un Gaigalavas pagasta skaistākajām un ievērojamākajām vietām.

“Droša interneta dienā 3.-6. klašu skolēni iepazīna mājaslapu drossinternets.lv, tika pārrunātas dažādas situācijas virtuālajā vidē, noskatoties videoklipus šajā lapā par drošību internetā. Ar skolēniem spēlējām Vaifija spēli. ... Daudzas ieceres palika neīstenotas, komunikācija pārcēlās uz virtuālo vidi, kur notiek izstādes un konkursi. Plānotā novadpētniecības materiālu vākšana par skolas vēsturi pārcelta uz nākamo gadu. Informāciju par jaunajām grāmatām bērniem sūtu individuāli WhatsApp. Gada nogalē čaklākie lasītāji individuāli saņēma diplomus un saldās balvas, kā arī sveicienus virtuāli.” /no **Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkas** 2020.gada darba pārskata/.

Lai noskaidrotu ko nozīmē privātums, ar kādām sekām jāērēķinās, publicējot pārāk privātu informāciju un, lai iepazīstinātu bērnus ar sociālo tīklu lietošanas noteikumiem un riskiem, bibliotēkās tiek organizētas “Droša interneta” dienas, kā arī citas informējošas un izglītojošas aktivitātes.

*“Maltas pagasta bibliotēkā Pasaules drošākā interneta dienas ietvaros 7. un 8. klašu skolēniem tika organizēta informatīvi izglītojoša aktivitāte **“Manas pēdas internetā”**, kuras laikā jaunieši aicināti domāt, kādas pēdas aiz sevis viņi atstāj digitālajā vidē, kā uzvesties sociālajos tīklos, ko drīkst/nedrīkst izpaust par sevi interneta vidē, ko nozīmē drošs internets.”*

Tematisks pasākums vecāko klašu skolēniem **“Mums nezināmā Āzija”** Viļānu pilsētas bibliotēkā. Viļāniete I. Zepa stāstīja par savu mītnes zemi Taivānu, rādīja Taivānas vēsturiskos pieminekļus, dabas bibldes, iepazīstināja ar svētkiem un ēdieniem, cienāja ar Taivānā ražotiem saldumiem.

Augustā Dricānu pagasta bibliotēka un tās āra teritorija bija bērnu dienas nometnes „Kaleidoskops” norises vieta. “Divdesmit 7 – 10 gadus veci bērni apguva dažādas prasmes un iemaņas, kā arī mācījās sadzīvot, draudzēties, dalīties – iepazīna

bibliotēku, lasīja, ilustrēja, iestudēja pasakas, muzicēja, dziedāja. Bibliotēkas dārzā spēlēja futbolu, dažādas sporta spēles, zīmēja uz asfalta, veidoja gleznas no dabas veltēm u.t.t.”

Rēzeknes novada dienas ietvaros *Kantinieku pagasta bibliotēkā* jūlijā tika sarīkota „**Fantāzijas darbnīca**”. “*Bērni veidoja labo domu burciņu un veidoja apaļo glezniņu. Mērķis - popularizēt Rēzeknes novada dienas un arī bērniem raisīt savas fantāzijas. Lai arī paraugs bija viens, bērniem tika piedāvāts izveidot savādāk. Divus vienādus darbus mēs neatradām. Mūsu mērķis bija sasniegts*” /no Kantinieku pagasta bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/.

Darbnīca “Jautrās grāmatzīmes” *Bērzgales pagasta bibliotēkā* – attīstīt roku un pirkstu darbību, grāmatzīme noderīga lieta rūpīgai apiešanās ar grāmatu, tās saglabāšanai.

Galda spēļu turnīrs “Uz priekšu!” *Audriņu pagasta bibliotēkā*. Pasākumā piedalījās gan bērni, gan pieaugušie neatkarīgi no vecuma un spēlētprasēm – tā ir ļoti vērtīga paaudžu mijiedarbības pieredze.

Galda spēļu pēcpusdienas *Gaigalavas pagasta bibliotēkā* “**Bibliotēka ne tikai lasīšanai un datorspēlēm**”.

Covid-19 ierobežojumu laikā tika izmantota iespēja **darboties divatā vai vienas mājsaimniecības pārstāvjiem**. Bērni attīstīja prasmes un iemaņas, apgleznojot puķu podus, noformējot *Dricānu pagasta bibliotēkas* telpas, veidojot vides objektus kopā ar vecākiem.

Bibliotēkās pastāvīgi tiek rīkoti bērnu zīmējumu konkursi un veidotas zīmējumu izstādes.

Ņemot vērā ierobežojumus vairākās bibliotēkās tika organizētas zīmējumu un darinājumu izstādes, kuras izvietoja bibliotēku logos, vizuāli pievilcīgi noformētas, izgaismotas un arī kā dekoru.

Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes:

Bērni ir aktīvi un atsaucīgi, bet ar viedo ierīču izplatīšanos, viņus grūtāk iesaistīt lasīšanas procesā. Bērnu un jauniešu lasītinteresi un lasītprasmi veicina piedāvājums un iesaiste dažādos pasākumos.

„Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Pārskata gadā piedalījās 16 (+1) bibliotēkas un 243 (+13) žūrijas eksperti. Arvien aktīvāk lasīšanai pievienojas bērnu vecāki, tādejādi tiek veicinātas un nostiprinātas ģimeņu lasīšanas tradīcijas. Tradicionāli katras sezonas noslēgumā Žūrijas dalībnieki tika godināti par padarīto, tika rīkotas ekskursijas, ballītes, pasniegtas pateicības un balviņas bibliotēkas pasākumā, skolas Ziemassvētku eglītes un citos pasākumos. Diemžēl šoreiz no sabiedriskām aktivitātēm nācās atteikties, kas daudziem sagādāja sarūgtinājumu. Pateicības un balviņas tika pasniegtas individuāli.

Ziemeļvalstu Literatūras nedēļā plānotie lasījumi tika atcelti, jo sakās pandēmijas otrais vilnis.

Viens no svarīgākajiem bibliotēkas uzdevumiem, ir veicināt bērnu un jauniešu lasītinteresi un lasītprasmi. Šo mērķi cenšamies sasniegt ar dažādu aktivitāšu palīdzību. Mācību gada laikā regulārā pasākumu un lasīšanas stundu rīkošana bērniem tika apgrūtināta ar Covid-19 saistītiem ierobežojumiem. Tomēr daži pasākumi tika organizēti atļautajā laikā ievērojot epidemioloģiskos piesardzības noteikumus.

Citas veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes:

Dricānu pagasta bibliotēkā veiksmīgi noritēja lasīšanas veicināšanas aktivitātes:

5. klases skolēni piedalījās **Nacionālās skaļās lasīšanas 1. posma pasākumā**

„**Pasaku pikniks**”, kas notika Rēzeknes novada dienu ietvaros - āra aktivitātēs bērni un jaunieši lasīja un iestudēja dažādu tautu pasaku fragmentus.

Kaunatas pagasta bibliotēka Nacionālās skaļās lasīšanas 1. posma pasākumu rīkoja kopdarbībā ar skolotājiem Kaunatas vidusskolā.

Maltā 1. posms notika skolas bibliotēkā.

Sakarā ar valstī izsludināto ārkārtas stāvokli Nacionālās skaļās lasīšanas Rēzeknes reģionālais fināls notika attālināti, tajā piedalījās Kaunatas, Maltas, Viļānu 1. kārtas uzvarētāji.

“Lai organizētu Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību 5. un 6.klašu skolēniem, aktīvi darbā iesaistījās šo klašu literatūras skolotājas. Sekmes neizpalika. Attālināti piedaloties sacensībā reģionālā līmenī Rēzeknē pusfinālā Viļānu vidusskolas 6.a klases skolniece A .Kovaļenko kļuva par uzvarētāju. Septembrī meitene kopā ar savu literatūras skolotāju piedalījās LNB rīkotajā skaļās lasīšanas sacensības finālā Rīgā.” /no Viļānu pilsētas bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/.

“Patriotisma audzināšanas un savas dzimtenes vēstures izzināšanas mēnesī notika tematiska pēcpusdiena „Latvija – mana, tava, mūsu!” Tās mērķis bija atsaukt atmiņā jau zināmo par mūsu valsti, gan uzzināt ko jaunu. Pasākuma laikā skolēnus iepazīstinājām ar Rīgas Centrālās bibliotēkas ceļojošo izstādi “100 Latvijas grāmatas bērniem”. Tā bija unikāla iespēja gan skolēniem, gan pedagogiem iepazīties ar grāmatām, kas rakstītas senajā drukā, gan izsekot, kā laika gaitā mainījās mūsu valoda. Izstāde ilustratīvi parādīja, kā Latvijā 100 gadu laikā ir attīstījusies grāmatniecība.” /no Maltas pagasta bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/.

Rikavas pagasta bibliotēka piedalās **UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīklā “Stāstu bibliotēka”** popularizējot stāstniecības tradīcijas. Bērni un jaunieši tika iesaistīti piecu stāstu pasākumos: ”Brīnums manā dzīvē” ,“ Mana mīļākā bērņības rotaļlieta” ,“Mana mīļākā bērņības grāmatiņa” “Mans bērņības piedzīvojums ar transportu”, izbraukuma pasākums uz Jasmuižu “Mani stāsti Rainim “.

Sadarbība ar izglītības iestādēm “Kompetenču pieejas mācību saturā (Skola 2030)” ietvaros:

*“Dricānu pagasta bibliotēkai izveidojās veiksmīga sadarbība ar **Dricānu vidusskolas sākumskolas klasēm:** 3. klases izglītojamie (audzinātāja Inguna Vule) iesaistījās tematiskā pēcpusdienā „Sveces stāsts”, bet 4. klase (audzinātāja Kristīne Liepiņa) realizēja nodarbību „**Supervaroņi internetā.**”*

Izglītojošās stundas skolēniem Gaigalavas pagasta bibliotēkā **“Kad elektrības vēl nebija”, “Iepazīstam Astrīdas Lindgrēnas grāmatu varoņus”, “Lasi, klausies, uzzīmē”, “Jaunākā bērnu literatūra tieši Tev!”.**

*“Tematiskās pēcpusdienas „**Ceļojums uz ziedu valsti**” mērķis bija iepazīstināt skolēnus ar brīnišķīgo ziedu pasauli caur pasakām, stāstiem un teikām. Lasot un klausoties teiku „Kā neaizmirstulīte ieguva vārdu”, skolēni uzzināja, kādēļ puķei ir tāds nosaukums. Enciklopēdijā pētījām pienešes „mūžu” no zieda atvēršanas brīža līdz lidpūku pušķim. Sadaloties komandās, skolēniem bija ziedu attēlam jāpievieno pareizo zieda nosaukumu. Apskatot Rēzeknes novada speciālās pamatskolas skolēnu radošo darbu izstādi „Ziedu prieks”, kopā tika minēti ziedu nosaukumi.” /no Maltas pagasta bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/. (fotopielikums 2.1)*

Bibliotēku sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā:

Augustā *Dricānu pagasta bibliotēka* un tās āra teritorija bija **bērnu dienas nometnes „Kaleidoskops”** norises vieta. *“Divdesmit 7 – 10 gadīgie bērni apguva dažādas prasmes un iemaņas, kā arī mācījās sadzīvot, draudzēties, dalīties – iepazīna bibliotēku, lasīja, ilustrēja, iestudēja pasakas, muzicēja, dziedāja. Bibliotēkas dārzā spēlēja futbolu, dažādas sporta spēles, zīmēja uz asfalta, veidoja gleznas no dabas veltēm u.t.t.”* /no Dricānu pagasta bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/.

Sadarbībā ar **Feimaņu pamatskolas** kolektīvu tika organizēts skolēnu brauciens 10. septembrī uz dzejas dienām Jasmuižā. /Feimaņu pagasta bibliotēka.

Maltas pagasta bibliotēkas apmeklētājiem aizvadītajā gadā bija iespēja aplūkot **Rīgas Centrālās bibliotēkas** ceļojošo izstādi „100 grāmatas bērniem”.

Maltas Bērnu un jauniešu centra darbiniekiem tika sniegta palīdzība materiālu atlasē, kas nepieciešami organizējot pasākumus bērniem, savukārt, Bērnu un jauniešu centrs nodrošināja bibliotēkas pasākumus ar grāmatu varoņu maskām.

Sadarbība ar **Bērnu un jauniešu centru** saturīgai brīvā laika pavadīšanai *Ozolmuižas pagasta bibliotēkā* tika piedāvāta iespēja piedalīties radošajās darbnīcās, *“kurās varēja aktīvi un radoši darboties ar dažādiem materiāliem, piemēram, veidojot adventes vainagus vai piedalīties T-kreklu darbnīcā, kurā katrs jauniešs varēja pēc saviem ieskatiem apgleznot savu līdzīgu paņemto krekliņu”*.

Sadarbībā ar skolotāju, radošu darbinieci Ivetu Dimzuli, *Rikavas pagasta bibliotēkā* piecus gadus darbojas **Jauno literātu kopa**. Tā aktīvi piedalās reģiona mēroga literārajos un tematiskajos pasākumos. Jauno literātu darbi tiek publicēti vietējos un reģionālajos laikrakstos, dzejas krājumos. Iesākot piekto darbošanās gadu, **Rikavas jauno literātu kopai** tika dots nosaukums „**Dzejas garša**”.

Latgales skolēnu **patriotiskās dzejas konkursam “Latvija, cik daudz Tev vēlos teikt!”**, rīkotājs **Preiļu Galvenā bibliotēka**, tika iesūtīti 98 darbi no visas Latvijas. Saskaņā ar žūrijas lēmumu starp labākajiem darbiem, kas tiks iekļauti grāmatā, ir Rikavas jauno literātu dzejas kopas “Dzejas garša” aktīvistes, dzejnieces Ingas Strogonovas dzejolis. (*fotopielikums 2.2*)

Viļānu pilsētas bibliotēkas izstāžu stendā apmeklētāji varēja apskatīt trīs **Viļānu Mūzikas un mākslas skolas** audzēkņu radošo darbu izstādes. Populārākā no tām bija zīmējumu izstāde „Sniegavīra piedzīvojumi”.

Zīmējumu konkursi – izstādes: **“Latvija manā sirdī”**, valsts dzimšanas dienai, *Silmalas pagasta bibliotēkā*, **“Jaungada pasakas un brīnumi”** Silmalas pagasta *Ružinas bibliotēkā* sadarbībā ar **Tiskādu vidusskolu**.

Lasīšanas veicināšanai bibliotēku darbinieki apmeklē (rīko izbraukumus) pirmsskolas izglītības iestādēs. Šādi notiek grāmatu popularizēšana un jaunu lasītāju piesaistīšana. Ārkārtas situācijas un citu ierobežojumu dēļ, šis darbs nevarēja notikt regulāri.

Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā:

Pārskata periodā specializācijā “Darbs ar bērniem un jauniešiem” bibliotēku darbinieki nav piedalījušies organizētajās mācībās.

Jaunas idejas darbam tika aizgūtas pieredzes apmaiņas braucienā Jelgavas bērnu un jauniešu bibliotēkā “Zinītis”, Kursīšu pagasta bibliotēkā, Liepājas bērnu bibliotēkā.

Pandēmijas laikā, mācoties attālināti, skolēniem nebija iespēju apmeklēt bibliotēkas, jo liela daļa skolēnu tiek atvesti no apkārtējiem ciemiem un pagastiem. Tāpat arī bibliotēkā ierobežojumu dēļ netika atļauta brīvā laika pavadīšana pie datora, spēlēm, lasot uz vietas bibliotēkā, kas ļoti negatīvi ietekmēja apmeklējumu skaitu.

Problēmas un risinājumi darbā ar bērniem un jauniešiem:

- Bērnu un jauniešu atkarība no viedierīcēm;
- Izpratnes trūkums par lasīšanas nozīmību;
- Lasītāru bērnu un jauniešu skaits diemžēl sarūk, savukārt, palielinās to bērnu skaits, kuriem lasīšana sagādā grūtības. Iemesls daļēji meklējams arī ģimenē, jo bērniem/jauniešiem nav motivācijas un tuvinieku atbalsta lasīšanā, liela noslogotība ir arī skolā.
- Pedagogu atbalsta trūkums skolēnu lasītveicināšanā;

- Bērni un jaunieši ir pieraduši (vai pieradināti) biežāk iegriezties bibliotēkā nevis ar informatīvām vajadzībām, bet atpūtas un izklaides nolūkos.
 - ✓ Biežāka mācību stundu organizēšana bibliotēkā tuvinātu skolēnus bibliotēkai, dziļāk un plašāk atklātu bibliotēkas resursu saturu.
 - ✓ Veikt potenciālo lietotāju aptaujas, lai uzzinātu, ko viņi vēlas bibliotēkā;
 - ✓ Jāatrod jaunas un interesantas darba formas, jāattīsta ārpusstelpu darbs un aktivitātes.
 - ✓ Bērniem jebkurā darbības sfērā ir svarīga uzslavēšana. Bieži tās ir balviņas, dāvanas, pateicības. Nelielas dāvanas un pateicības tiek pasniegtas čaklākajiem lasītājiem, balviņas saņem pasākumu dalībnieki.

“Bērniem patīk uzturēties bibliotēkā, lai gan lasīšana nav katra bērna iemīļotākā nodarbošanās. Bērniem ir svarīgi sajust labvēlīgu bibliotekāra uzmanību.” /no Kaunatas pagasta 1.bibliotēkas 2020.gada darba pārskata/.

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darbs ir viena no bibliotēku darba prioritātēm, tas ir saistīts ne tikai ar vēstures izpēti, bet arī ar mūsdienu notikumu atspoguļošanu un saglabāšanu nākamajām paaudzēm. Tas ir virzīts uz materiālu iegūšanu, apkopošanu, izvietošanu, popularizēšanu un uzziņu sniegšanu.

Novadpētniecības darba virzieni:

- Bibliotēku novadpētniecības krājumu veidošana un papildināšana;

- Reģiona Novadpētniecības e-datu bāzes papildināšana ar jauniem ierakstiem;
- Mutvārdu vēstures liecību vākšanas akcijas - atmiņu stāstu pierakstu papildināšana;
- Novada izpētes veicināšana;
- Sadarbība;
- Novadpētniecības materiālu popularizēšana.

Darba prioritātes:

- turpināt novadpētniecības materiālu apkopošanu, sistematizēšanu, saglabāšanu;
- attīstīt un veicināt novadpētniecības krājuma popularizēšanu.

Novadpētniecības krājumu veido iespieddarbi – grāmatas, kartogrāfiskie izdevumi, periodiskie izdevumi, informatīvie bukleti, tematiskās mapes, atmiņu stāstu pieraksti, skolēnu un studējošo ZPD, atsevišķas fotogrāfijas un fotoalbūmi, audiovizuālie materiāli - CD, DVD, Rēzeknes Centrālās bibliotēkas novadpētniecības datubāze e-katalogā.

Novadpētnieciska rakstura uzziņu sniegšanai tiek izmantota Rēzeknes reģiona Galvenās bibliotēkas novadpētniecības datubāzē, LNB Digitālā bibliotēka, bibliotēku novadpētniecības krājumi. Sistematizētie novadpētniecības krājumi ir brīvpieejas un novietoti atsevišķā zonā.

Dricānu bibliotēkas novadpētniecības krājums tika papildināts ar :

- bijušā Dricānu vidusskolas skolotāja **Jāņa Laizāna pētījumu „Dricānu skola pirmajos 100 gados”**.
- Eiropas Sociālā fonda projekta „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” pasākuma „Darbam nepieciešamo iemaņu attīstība nevalstiskajā sektorā” ietvaros projektā iesaistītā jaunieta ieskenēja daļu novadpētniecības materiāla, kas bibliotēkā atradās papīra formā.

Novadpētniecības krājuma papildināšanai bibliotēkas aktīvi izmanto LNB digitālo kolekciju www.periodika.lv

Krājumu popularizēšana:

- Tematiskas izstādes;
- Izstādes novadnieku jubilejās;
- Informatīvo stendu izveide;
- Uzziņas un konsultācijas skolēniem;

Citu bibliotēku un institūciju veidoto digitālo resursu popularizēšana.

Izstādes *Maltas pagasta bibliotēkā*:

- Novadpētniecības materiālu un grāmatu izstāde, kas veltīta novadnieces rakstnieces un pedagoģes Līvijas Liepdruvietes 65. jubilejai **“Ir viņ zīdūša pļova – tei dzeive tova”**;
- Bibliotēkā apskatāma pastāvīgā novadpētniecības izstāde **„Malta - ciemats lielceļu krustpunktā”**.

Lai pievērstu bibliotēkas lietotāju uzmanību novadam un Latgalei, *Viļānu pilsētas bibliotēkas* novadpētniecības stūrītī bija izveidota izstāde 12 mēnešu garumā **„Iepazīsim dzimto novadu”**. Katru mēnesi tajā tika izkārtota literatūra par vienu no Latgales novadiem.

Izstādes: novadnieka, mūzikas instrumentu meistara Gunāra Igauna jubilejai; Materiālu izstāde par apskates objektiem tuvākajā apkārtnē, *Gaigalavas pagasta bibliotēkā*.

Novadpētniecības krājumu visaktīvāk izmanto skolēni, studējošie, novadpētniecības entuziasti, bibliotēku darbinieki uzzinām.

Sadarbība novadpētniecības jomā:

- *Dricānu pagasta bibliotēkā* uzsākta ar Jaunjelgavas novada Daudzeses pagasta bibliotēku par represēto personu liecību apkopošanu;

- *Silmalas pagasta Kruķu pagasta bibliotēkas* vadītāja atsaucās uz novadnieka Sergeja Šilova aicinājumu apkopot drukai materiālus ar fotogrāfijām par 2009. gadā slēgtās Silmalas pamatskolas vēsturi, kuri tika publicēti pagasta informatīvā izdevuma “Silmalas Dzīve” turpinājumos. “... *palīgā nāca novadniece, žurnāliste un korektore Skaidrīte Svikša, tika veikta korektūra, teksts ir gan latviešu, gan krievu valodā, sagatavots grāmatas makets un ar pašvaldības atbalstu gada beigās iespiesta grāmata. Ļoti vēlamies sarīkot grāmatas atvēršanas svētkus Silmalas bibliotēkā, tiklīdz būs iespēja rīkot publiskus pasākumus*” / no Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkas 2020. gada darba pārskata/;

- *Audriņu pagasta bibliotēka* sadarbībā ar Audriņu pagasta pārvaldi un Kultūras namu apsekoja, izpētīja un **savāca foto un informatīvos materiālus par kultūras mantojuma un tūrisma vietām Audriņu pagastā;**

- *Dricānu pagasta bibliotēkā* „**Dricānu Ziemassvētki un Jaunais gads, ziemas ainava, ikdienas un īpaši mirkļi fotogrāfijā**”- no iedzīvotāju personīgiem arhīviem fotogrāfiju izstāde par svinēšanas tradīcijām dažādos laikos. (*fotopielikums 3.1*)

- *Viļānu pilsētas bibliotēkā* sadarbībā ar radošo kopu “Atļaujies ienākt” tika sarīkota **tematiska pēcpusdiena „Reiz manā bērnībā...”** kopā ar Rikavas jauno literātu kopu un krievu ansambli “Sudaruški”. Notika Ivetas Dimzules grāmatas “Pieskarties debesīm” atvēršanas svētki, kuros piedalījās literātu biedrība “Latgales ūdensroze”, Nagļu pagasta folkloras kopa “Skreine”.

“Adu cimdus, košus rakstus...” rokdarbnieces - novadnieces (92 gadi) adīto cimdu izstāde Latvijas 102. gadadienai *Audriņu pagasta bibliotēkā*.

“Mana darbnīca ir daba”, maltēnieša Bronislava Pavlovskas gleznu izstāde
veltīta mākslinieka 95. jubilejai *Maltas pagasta bibliotēkā*;

Novadnieku darbu izstādes *Viļānu pilsētas bibliotēkā*:

- viļānietes Marutas Latkovskas fotogrāfiju izstāde “Doba i yuos bērni”;
- Silvijas Vecstaudžas dabas objektu izstāde (*fotopielikums 5.2*);
- Andreja Mālnieka gleznu izstāde;
- Līvijas Liepdruvietes fotogrāfiju izstāde “Daba nebeidz pārsteigt”;
- bērnu un jauniešu interešu kluba dalībnieču izstāde “Piecas māla nokrāsas”;
- viļāniešu radošo darbu izstāde “Rudens krāsu noskaņās”.

“Latgales ainavas” novadnieka Jāņa Igoveņa gleznu izstāde *Kaunatas pagasta bibliotēkā*.

Rēzeknes novada dienu ietvaros Vērēmu pagastam tika svinēta 75 gadu jubileja, kurā piedalījās arī *Vērēmu pagasta bibliotēka*. Kopdarbībā Tautas namā tika uzlikta novadpētniecības izstāde **“Kad pagātne satiekas ar tagadni”**. Izstāde izraisīja ļoti lielu interesi, jo bija ļoti daudz fotogrāfiju par pagasta dzīvi un cilvēkiem, mapes ar biogrāfijām, darba veterāniem, ievērojamām vietām. (*fotopielikums 3.2*)

- Problēmas
 - risinājumi
- Novadpētniecības darbs ir interesants un aizraujošs, bet prasa arī daudz laika, kuru, diemžēl, ne vienmēr pietiekami var atvēlēt viena darbinieka bibliotēkā.
 - Novadpētniecības materiālu vākšanā, apkopošanā un popularizēšanā jāiesaista skolēni (bērni un jaunieši), brīvprātīgie.

- Aktīvāka līdzdarbošanās un kopdarbība ar citām iestādēm un organizācijām.
- Tika paredzēts analītisko ierakstu veidošanai reģiona novadpētniecības e-datubāzei iesaistīt arī pagastu bibliotēku darbiniekus (pagaidām to veic Viļānu pilsētas un Maltas pagasta bibliotēkā, kuru štatā ir vairāki darbinieki). 2019. gada novembrī RGB praktikumā pieci pagastu bibliotēku darbinieki tika apmācīti ierakstu veidošanai BIS ALISE, bet šo darbu pagaidām veic tikai viens darbinieks.
 - Praktiskās nodarbības jāatkārto un jāturpina.
- Vairākās bibliotēkās ir nepietiekama telpu platība novadpētniecības krājuma atvēršanai.
 - Nākamajā periodā jāpievērš uzmanība novadpētniecības materiālu un kultūrvēsturisko objektu popularizēšanai digitālajā vidē.

9. Projekti

Divi projekti tika realizēti **Dricānu pagasta bibliotēkā**. Kaunatas pagasta 1. bibliotēkas projekts netika atbalstīts.

Tabula "Projektu apkopojums"

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
<i>Bērnu vasaras dienas nometne „Kaleidoskops”</i>	<i>Sabiedrības integrācijas fonds</i> <i>Līdzfinansētājs - Dricānu pagasta pārvalde</i>	<i>EUR 1509</i> <i>EUR 504</i>	<i>Īstenošanas laiks 5 dienas no 10. līdz 14. augustam</i> <i>Mērķa grupa 20 bērni 7-10 gadu vecumā.</i> <i>Aktivitātes :</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Radošās nometnes (zīmēšana, veidošana, muzicēšana)</i> • <i>Grāmatu lasīšana, ātrlasīšana,</i> 	<i>atbalstīts</i>

			<i>ilustrēšana, teatrālas aktivitātes</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Fiziskās aktivitātes</i> • <i>Vides iepazīšana</i> 	
<i>ESF projekts „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai”</i>	<i>NVA</i>	<i>EUR 620</i>	<i>No 03.02.2020. – 02.08.2020. bibliotēkā bibliotekāra iemaņas apguva viena jaunieta vecumā līdz 30 gadiem.</i>	<i>atbalstīts</i>
<i>“Materiālu iegāde celiņa un kāpņu nomaiņai pie Kaunatas pagasta 1. bibliotēkas” .</i>	<i>“Rāznas Nacionālā parka biedrība”</i>	<i>EUR 600</i>	<i>Projekta mērķis: infrastruktūras sakārtošana pie Kaunatas pagasta 1. bibliotēkas.</i>	<i>neatbalstīts</i>

Projektu īstenošana deva iespēju dažādās kultūras, izglītības, veselības un brīvā laika pavadīšanas aktivitātēs iesaistīt vairāk vietējo bērnu un jauniešu.

10. Publicitāte

Bibliotēku publicitāte vērsta sabiedrības uzmanības piesaistīšanai.

Bibliotēku informācija tiek atspoguļota gan drukātajos preses izdevumos, gan digitālajā vidē. Informācija par bibliotēku aktualitātēm un aktivitātēm tiek ievietota pagastu pārvalžu informatīvajos izdevumos, kas tiek izdoti 23 pagastos ar periodiskumu vienu reizi divos mēnešos. Pieci bibliotēku darbinieki ir informatīvā izdevuma veidotāji savā pagasta.

Viļānu pilsētas bibliotēkai ir savs emuārs – vilanubibl.blogspot.com. Tā moto “Par visu, kas notiek bibliotēkā. Par visu, kas uzrunā”. Tika ievietotas 34 publikācijas. Bloga apmeklētāju skaits 613. Bibliotēkas pasākumi tika atspoguļoti arī novada mājaslapā – www.vilanunovads.lv. Bibliotēkas informācija – afišas, jaunumu izstādes un apskati (video) tika ievietota arī sociālā tīkla bibliotēkas lapā - www.facebook.com – 56 ieraksti - Portālā

www.twitter.com tika publicētas 12 publikācijas par bibliotēkā notiekošajiem pasākumiem. Informācija tika ievietota arī portālā www.draugiem.lv. Viļānu novada informatīvajā izdevumā „Viļānu novada vēstnesis” bibliotēka sistemātiski informē par pasākumiem, kas notiks bibliotēkā nākošā mēneša ietvaros. Par veiksmīgākajiem pasākumiem bija publikācijas avīzēs „Rēzeknes Vēstis” un ‘Vietējā Latgales Avīze”:

- *Dimzule I. Katrai gleznai savs stāsts. - RV., Nr.20 (2020, 10.marts), 3.lpp. - par Silvijas Vecstaudžas gleznu izstādi;*
- *Dimzule I. Latgalieši vienmēr bijuši garīgi bagāti. - RV., Nr.22 (2020, 17.marts), 4.lpp. - par viļānietes Marutas Latkovskas fotogrāfiju izstādi “Doba i jos bērni;*
- *Dimzule I. Atgriezies bērnībā.– RV., Nr.26 (2020, 27. marts), 8.lpp. – par tematisko pasākumu “Ceļojums uz bērnības zemi”;*
- *Svikša Sk.Myusu saknis ir bierneibā (jeb izstāde “Ceļojums iz bierneibys zemi”).- Vietējā Latgales Avīze, 2020, 15.maijs, 14.lpp.*
- *Dimzule I. ...Esmu tikai dievišķās dzirksts uztvērējs. - RV., Nr.42 (2020, 2.jūnijs), 3.lpp. – par Andreja Mālnieka gleznu izstādi;*
- *Miķele A. Pieskarties debesīm un cilvēku sirdīm. - RV., Nr.50 (2020, 3.jūl.), 9.lpp. – veltīts Ivetas Dimzules grāmatas “Pieskarties debesīm” atklāšanas svētkiem.*

Pagastu bibliotēkām nav savu mājas lapu, informācija tiek ievietota citās vietnēs - Rēzeknes pilsētas Centrālās bibliotēkas (RGB) mājas lapā: kontaktinformācija, darba laiks, pakalpojumu piedāvājums; Rēzeknes novada pašvaldības mājas lapā: kontaktinformācija, mēneša pasākumu plāns; pagastu pārvalžu mājas lapās: īss bibliotēkas darbības apraksts. Bibliotēkas, kurām ir konti sociālajos tīklos, aktivizēja darbību virtuālajā vidē, popularizējot bibliotēku un tās resursus: jaunieguvumi, tematiskās izstādes, fotogrāfiju, gleznu un rokdarbu izstādes, rīkoja virtuālos konkursus, literatūras apskatus.

Informācija par Viļānu novada bibliotēkām un bibliotēku aktivitātēm tiek ievietota Viļānu novada pašvaldības mājas lapā.

Kontaktinformācija, kā arī informācija par bibliotēku darba laiku, pakalpojumiem, piedāvājumiem, darba rādītājiem un multivide pieejama Latvijas kultūras datu portālā kulturasdati.lv

Bibliotēku atpazīstamību veicina rīkotie pasākumi. Lai gan Covid-19 izplatības dēļ klātienēs pasākumu bija daudz mazāk, uzņēmīgākie, drosmīgākie un izveicīgākie atļautajā laikā, ievērojot noteiktos ierobežojumus paspēja realizēt dažas savas ieceres.

Dricānu pagasta bibliotēkā:

- Literāri muzikāls pasākums „Sīvīte” (fotopielikums 4.4).
- “Piknika pasakas” – Rēzeknes novada dienas ietvaros (fotopielikums 4.5).
- Tikšanās ar dzejnieci Inetu Atpili – Jugani (fotopielikums 4.6).

Kaunatas pagasta bibliotēkā:

- “Ziedu paklāja veidošana ” novada dienu svinēšanas ietvaros;
- “Zāļu tējas “ tematiska pēcpusdiena ar vietējo sertificētu mājražotāju Irēnu Keišu.

Maltas pagasta bibliotēkā:

- Rīgas Centrālās bibliotēkas ceļojošā izstāde “100 Latvijas grāmatas bērniem”;
- Ikgadējā liliju izstāde “Mans prieks ir manas puķes”

Nautrēnu pagasta bibliotēkā:

- Tikšanās ar literātu kopas “Latgales ūdensroze” dzejniekiem (fotopielikums 4.2)
- Tikšanās ar dzejnieci Intu Naglu. Intas Naglas apgleznoto šallīšu izstāde;
- Mākslinieces Maijas Gailumas privātkolekciju ‘Enģeļu izstāde” un ”Vēja zvanu izstāde”.

Silmalas pagasta bibliotēkā:

- 20. gadsimta rotaļlietu un galda spēļu izstāde ”Bērņības laiks”

Strūžānu pagasta bibliotēkā:

- Tematisks pasākums „Jaungada noskaņās” ar čaklāko lasītāju apbalvošanu. Pateicības čaklākajiem lasītājiem pasniedza pagasta pārvaldes vadītāja.

Viļānu pilsētas bibliotēkā:

- Ivetas Dimzules dzejoļu grāmatas “Pieskarties debesīm” atvēršanas svētki
(fotopielikums 4.1)

Rikavas pagasta bibliotēka darbojas UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīklā “Stāstu bibliotēkas “. Dažāda vecuma stāstnieki, bērni, jaunieši, pieaugušie un seniori pulcējās piecos pasākumos: ”Brīnums manā dzīvē”, “ Mana mīļākā bērnības rotaļlieta”, “Mana mīļākā bērnības grāmata”, “Mans bērnības piedzīvojums ar transportu”, izbraukuma pasākums uz Jasmuižu “Mani stāsti Rainim”.

- Problēmas
 - risinājumi:
- Daži bibliotēku darbinieki neatbalsta virtuālās publicitātes aktivitātes. Viņiem arī nav nepieciešamās viedās ierīces vizuālā materiāla sagatavošanai.
- Nepietiekamas zināšanas un prasmes kvalitatīvu virtuālo publicitātes produktu veidošanā.
 - Reģiona Galvenās bibliotēkas rīkotās apmācības un praktiskas nodarbības. Četriem darbiniekiem, kuri pārskata periodā ir apmeklējuši Kultūras ministrijas atbalstītos seminārus un apguvuši kursu “Komunikācijas un sadarbības rīki digitālajā vidē un digitālais un sociālo mediju mārketing” dalīties ar gūtām zināšanām ar savu pagastu apvienību bibliotēku darbiniekiem.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

- **Sadarbība pašvaldības līmenī** – darba attiecības, finansiālais nodrošinājums, materiāli-tehniskās bāzes uzturēšana, kultūrvides veidošana, Novada dienu aktivitātes.

Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā:

- Rēzeknes pilsētas Centrālā bibliotēka (Reģiona Galvenā bibliotēka) – līgums par pakalpojuma sniegšanu reģiona bibliotēkām, e-kopkataloga veidošana un uzturēšana, krājumu inventarizācija, informatīvais, metodiskais un konsultatīvais atbalsts. Organizēts viens reģiona bibliotēku darbinieku informatīvi-izglītojošs seminārs, viens praktiskais mācību seminārs (*skat. tabulā “Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi” 10. lpp*). Reģiona bibliotēku darbinieku konsultācijas, pieredzes apmaiņa. Organizēts divu dienu pieredzes apmaiņas brauciens uz Jelgavas un Liepājas pilsētu bibliotēkām, Kursišu pagasta bibliotēku Saldus novadā.
- LR Kultūras ministrija, Latvijas Bibliotēku padome - bibliotēku nozares politikas īstenošana;
- Latvijas Nacionālā bibliotēka – metodiskā un konsultatīvā palīdzība, jaunākā profesionālā informācija, bezatlīdzības izdevumi bibliotēkām, profesionālās pilnveides pasākumi, 16 reģiona bibliotēku dalība Lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, piecu - “Nacionālās skaļas lasīšanas sacensībā”, jaunieguvumi reģiona bibliotēkām projektā “Vērtīgo grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”;
- SIA Tieto Latvia – Bibliotēku informācijas sistēmas (BIS) ALISE uzturēšana 35 publiskajās un 9 skolu bibliotēkās, konsultācijas, viens praktiskais mācību seminārs;
- Kultūras informācijas sistēmu centrs (KISC) – informācijas tehnoloģiju pakalpojumi, piekļuve abonētām tiešsaistes bezmaksas datubāzēm

Letonika, Lursoft “Laikrakstu bibliotēka”, 3td e-grāmatu bibliotēka, interneta ātrgaitas uzlabojumi publiskajās bibliotēkās;

- Viļānu un Rēzeknes novadu publiskās un skolu bibliotēkas – informatīvā, konsultatīvā sadarbība, pieredzes apmaiņa, SBA, tematiskās literatūras kopas;
- Rīgas Centrālā bibliotēka – ceļojošā izstāde “100 Latvijas grāmatas bērniem” Maltas pagasta bibliotēkā;
- SIA Zvaigzne ABC, SIA Latvijas Grāmata, IK Virja, SIA Alba LTD grāmatnīca “Liesma”, Jāņa Rozes grāmatnīca, e-veikals “Mnogoknig.ru” – jaunu grāmatu iegāde;
- Latgales kultūras centra izdevniecība (LKC) – saņemti 105 eks. grāmatu dāvinājumi;
- Novada kultūras iestādes: kultūras (tautas, saietu) nami, muzeji – informatīvais atbalsts, pasākumu organizēšana, informācijas apmaiņa, novadpētniecība. (*skat. nodaļā Novadpētniecība, 39.-41. lpp.*)
- Novada izglītības iestādes: pirmsskolas izglītības iestādes (PII), skolas, jaunrades centri – lasīšanas veicināšana, literatūras popularizēšana, informatīvi-izglītojošo un tematisko pasākumu organizēšana, zīmējumu, fotogrāfiju, darinājumu izstādes, konkursi (*skat. nodaļā Darbs ar bērniem un jauniešiem, lpp. 29.-31., 33.-36.*)
- Biedrības, interešu klubi, Jauniešu centri (JC), individuālie mājražotāji, radošas personības – labdarības akcijas, saturīga brīvā laika pavadīšanas aktivitātes, meistarklases, radošas nodarbības:
 - Labdarības pasākums Nautrēnu pagasta bibliotēkā ar *Gērnsijas latviešu Silvijas un Artūra Kukuļu* atbalstu un mūziķiem Andri Baltaci, Aldi Kise. (*fotopielikums 5.1*)
 - Sadarbībā ar biedrībām “*Mans tautastērps*” un “*Latgales etnogrāfiskā vēstniecība*” rīkots pasākums “*Tautumeitas lellēs un fotogrāfijās*” Maltas pagasta bibliotēkā. “*Tā ietvaros bija skatāma krāšņa tautastēpu fotoizstāde un*

leļļu kolekcija dažādu novadu tautastērpos. Pasākuma laikā notika tikšanās ar biedrību pārstāvēm – Ivetu Seimanovu un Ingu Circeni. Sarunu laikā uzzinājām, ko nozīmē “īsts” tautastērps, kā tas pareizi komplektējams un valkājams, kā arī kāds ir “ceļš uz savu tautastērpu”. Pasākuma laikā muzikālu noskaņu radīja kapela “Malta””. (fotopielikums 4.1)

- Uģa Puzuļa keramikas izstāde Nautrēnu pagasta bibliotēkā;
- Pagasta rokdarbnieces Janīnas Svikles cimdu izstāde *Gaigalavas pagasta Vecstrūžānu Sabiedrisko aktivitāšu centrā*, kopdarbībā ar bibliotēku.

Sadarbībai ir nozīmīga loma bibliotēku darbības attīstībai. Bibliotēkām, kurām ir plašs sadarbības loks ir lielāka atpazīstamība, daudzveidīgāks darba saturs un piedāvājums.

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

Reģiona bibliotēku metodisko un konsultatīvo darbu veic bibliotēku informācijas speciālists un Reģiona Galvenā bibliotēka (Rēzeknes pilsētas Centrālā bibliotēka), nodrošinot pakalpojumus novadu bibliotēkām uz Rēzeknes novada pašvaldības un pašvaldības aģentūras “Rēzeknes Kultūras un Tūrisma centrs” līguma pamata.

Gada prioritātes bibliotēku nozarē: darbības stiprināšana, bibliotēku publicitātes veicināšana, darba organizācija Covid-19 apstākļos.

Kultūras nodaļas metodiskā darba organizācija vērsta uz bibliotēku darba kvalitātes uzturēšanu un attīstību. Veikta bibliotēku nozares normatīvo un metodisko dokumentu apkopošana, nodrošināta profesionālās informācijas aprīte, profesionālās pilnveides aktivitātes.

Pārskata gadā paveiktais

Profesionālās aktivitātes / dalība citu rīkotajos pasākumos:

Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides veicināšanai nodrošināta Rēzeknes reģiona bibliotēku darbinieku dalība Reģiona Galvenās bibliotēkas profesionālās pilnveides aktivitātēs:

- Praktiskais seminārs “Bibliotēku informācijas sistēma ALISE – palīgs informācijas resursu par ES veidošanā un meklēšanā” 25.02., Rēzeknes pilsētas Centrālajā bibliotēkā.
- Rēzeknes pilsētas un reģiona bibliotēku darbinieku pieredzes apmaiņas brauciens Jelgava – Kursīši – Liepāja 03.-04.09. Apmeklētas sešas bibliotēkas: Jelgavas pilsētas bibliotēka, Jelgavas bērnu un jauniešu bibliotēka “Zinītis”, Kursīšu pagasta bibliotēka, Liepājas Centrālā Zinātniskā bibliotēka un tās filiālbibliotēkas - Bērnu bibliotēka un bibliotēka “Libris”.
- Rēzeknes reģiona bibliotēku darbinieku seminārs 22.09., Rēzeknes novada pašvaldībā.
- Kultūras ministrijas atbalsta semināri “Komunikācijas un sadarbības rīki digitālajā vidē un digitālais un sociālo mediju mārketing”, trīs semināri tiešsaistē oktobrī, novembrī, decembrī.

Gada sākumā ar reģiona bibliotēku darbiniekiem tiek saskaņots profesionālās pilnveides grafiks, tā izpilde tiek apkopota gada beigās.

Konsultatīvais darbs:

- Izbraukuma klātienas konsultācijas jauniem darbiniekiem Bērzgales, Mākoņkalna, Ozolaines (2 reizes), Ozolmuižas pagastu bibliotēkās.
- Individuālas konsultācijas (attālināti) un rakstiski ieteikumi bibliotēku darbiniekiem: krājuma uzskaitē, jaunieguvumu reģistrācija, darbs ar BIS Alise moduļiem, darbs ar elektronisko katalogu, informācijas meklēšana Latvijas Nacionālās Bibliotēka (LNB) digitālajās kolekcijās, attālināto lietotāju autorizācijas datu piešķiršana, reģistrācija 3td e-grāmatu bibliotēkā, kontu izveide sociālajā tīklā Facebook.com

- Individuālas konsultācijas (attālināti) un rakstiski ieteikumi skolu bibliotekāriem: gada statistikas pārskatu veidošana, statistikas datu ieguve bibliotēku informācijas sistēmā, datu aktualizēšana portālā kulturasdati.lv
- Plānveida attālas konsultācijas jaunajiem bibliotēku darbiniekiem statistikas datu apkopošanā.
- Ieteikumi un rekomendācijas bibliotēku darba organizācijai Covid-19 izplatības laikā, Sanitārā protokola un valdības noteikto ierobežojumu ievērošanas nodrošināšanai. Informacionālais atbalsts – regulāra aktuālas informācijas nodošana bibliotēku darbiniekiem.

Darba kvalitātes uzturēšana un attīstība bibliotēkās:

- Novadu publisko un skolu bibliotēku statistisko datu portālā kulturasdati.lv iesniegšanas pārraudzība un rediģēšana (janvāris – 15.februāris).
- Reģiona novadu publisko bibliotēku gada pārskatu saņemšana un apkopošana (janvāris – 9.februāris).
- Jūlijā izstrādāts pirmsakreditācijas bibliotēku vizitāciju plāns, grafiks un vērtēšanas kritēriji. Augustā veikti apsekošanas izbraukumi uz Lendžu, Verēmu un Ilzeskalna pagastu bibliotēkām. Veikts kritēriju atbilstības apkopojums un nedēļas laikā nosūtīts katrai bibliotēkai.
- Decembrī izstrādāti ieteikumi un paraugi bibliotēku gada darba pārskata struktūrai.
- Bibliotēku ilgtermiņa plānošanas dokumentu izstrādes pārraudzība. (*Attīstības plāna izstrāde, ieteikumi astoņām pagastu bibliotēkām, Krājuma attīstības koncepcijas izstrāde, piecām.*)

Projektu koordinācija un citu atbalsta pasākumu nodrošināšana:

- Starptautiskas lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” (LNB) projekta koordinācija novadu bibliotēkās. Programmu atbalsta 16 bibliotēkas (+ 1, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu). Piecpadsmit Rēzeknes novadā: Čornajas pagasta Ratnieku, Dricānu,

Feimaņu, Gaigalavas, Kantinieku, Kaunatas 1., Maltas, Rikavas, Sakstagala, Stoļerovas, Strūžānu, Vērēmu pagastu publiskās bibliotēkas, Lūcijas Rancānes Makašānu Amatu vidusskolas un Nautrēnu vidusskolas bibliotēkas. Dekšāres pagasta bibliotēka Viļānu novadā.

Projektā no Latvijas Nacionālās bibliotēkas jūnijā saņemto grāmatu (136) piegāde, klasifikācija, sadalīšana bibliotēkām, pavaddokumentu sastādīšana, nodošana bibliotēkām.

- Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Bērnu literatūras centra lasīšanas kampaņas – “Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība” koordinācija. Sacensības 2. posma reģionālās atlases žūrijas komisijas locekle.

Profesionālās informācijas aprites nodrošināšana, publicitāte, u.c.

- Regulāri sagatavoti un sniegti elektroniski apkopojumi par jaunumiem un aktualitātēm bibliotēku nozarē.
- Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) un citu institūciju regulāra un savlaicīga informācijas pārsūtīšana reģiona bibliotēkām.
- Apkopojot reģiona publisko bibliotēku perioda darba pārskatus, izveidots “Rēzeknes reģiona novadu publisko bibliotēku 2019.gada darba pārskats”, iesniegts LNB BAC 26.02.
- Publicēšanai Reģiona Galvenās bibliotēkas mājas lapā, janvārī apkopoti iepriekšējā gada bibliotēku darba statistiskas rādītāji.
- Augustā izstrādāts paraugs bibliotēku informācijas atjaunošanai Reģiona Galvenās bibliotēkas (Rēzeknes pilsētas Centrālās bibliotēkas) mājas lapā. Septembrī apkopota un nosūtīta informācija par sešpadsmit bibliotēkām.
- Reģiona bibliotēku darbinieku septembra semināram Rēzeknes novada pašvaldībā pieteikts grāmatu tirgotāja grāmatu galds jaunu grāmatu iegādei.
- Jūnijā saņemti, atvesti, klasificēti un sadalīti reģiona novadu publiskajām un skolu bibliotēkām Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB BAC) un citu individuālo dāvinātāju, nodotie bez atlīdzības iespeddarbi.

- Novembrī saņemti un atvesti no LNB projekta “**Vērtīgo grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām**” 1463 eksemplāri grāmatu, sadalīti pēc iepriekš izveidotiem sarakstiem, sastādīti nodošanas akti, grāmatas nodotas 35 reģiona bibliotēkām.
- Sekmēta starpbibliotēku abonementa (SBA) grāmatu apmaiņa: saņemšana, nodošana.

Attālināta komunikācija un saziņa Covid-19 ierobežojumu laikā tika nodrošināta telefoniski un elektroniski (e-pasts; GOOGLE koplietošanas dokumenti; Whats App; Facebook; divas darba sanāksmes, sešas darba intervijas platformā Zoom; darba sanāksme, metodiķu seminārs programmā Microsoft Teams) .

Pozitīvi tiek vērtēta sadarbība ar Rēzeknes pilsētas Centrālo bibliotēku (Reģiona Galveno bibliotēku) metodiskā un konsultatīva darba un atbalsta nodrošinājumā, reģiona e-kataloga uzturēšanā, profesionālajā pilnveidē.

Nākamā perioda prioritātes - kārtējā bibliotēku akreditācija, attālināta darba formu un veidu pilnveidošana, digitālā pratība.

Apkopoja

Valentīna Viša,

Rēzeknes novada pašvaldības

bibliotēku informācijas speciāliste

25.02.2021.

PIELIKUMI

1.pielikums. Bibliotēku telpas

1.1.Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkas jaunā atrašanās vieta Ziemassvētku rotā

1.2. Telpu rotājums valsts svētkiem Maltas pagasta bibliotēkā

1.3 Ozolaines pagasta bibliotēkā

1.4 Bērnu stūrītis Kaunatas pagasta 1. bibliotēkā

2.pielikums. Darbs ar bērniem un jauniešiem

2.1 "Ceļojums ziedu valstī" Maltas pagasta bibliotēkā

2.2 Konkursa "Dzeja Latvijai" dalībnieki Rikavas pagasta bibliotēkā

2.3 "Kamēr mamma apmaksā rēķinus" nodarbošanās pašiem mazākajiem apmeklētājiem Ozolaines pagasta bibliotēkā

2.4 Glītraktīšanas konkursa darbi Audriņu pagasta bibliotēkā

3.pielikums. Novadpētniecība

3.1. „Dricānu Ziemassvētki un Jaunais gads, ziemas ainava, ikdienas un īpaši mirkli fotogrāfijā”

3.2 Novadpētniecības izstāde Vērēmu Tautas namā

4.pielikums. Publicitāte

VIĻĀNU PILSĒTAS
BIBLIOTĒKĀ
IVETAS DIMZULES
DZEJAS GRĀMATAS “PIESKARTIES DEBESĪM”
ATVĒRŠANAS SVĒTKI

PIEDALĀS:

LITERĀTU BIEDRĪBA “LATGALES ŪDENSROZE”,
RADOŠĀ KOPA “ATĻĀUJIES IENĀKT”,
RIKAVAS JAUNIE LITERĀTI,
FOLKLORAS KOPA “SKREINE”

4.1

4.2 Literātu kopas "Latgales Ūdensroze" dzejnieki
Nautrēnu pagasta bibliotēkā

4.3 "Labo vārdu pasts" Dricānu pagasta
bibliotēkā

4.4 Literāri muzikāls pasākums "Sīvīte" Dricānu pagasta bibliotēkā

4.5 "Piknika pasakas"

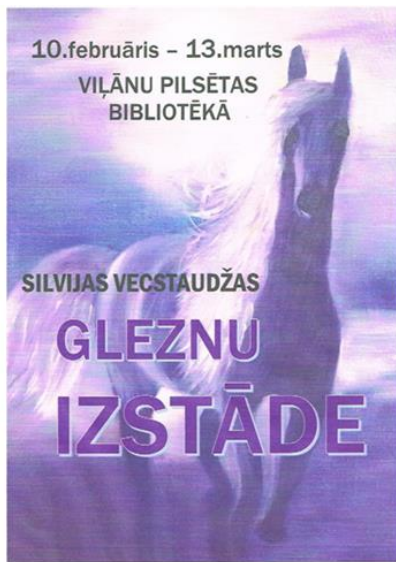

4.6 Tikšanās ar dzejnieci Inetu Atpili-Jugani

5. pielikums. Sadarbība

5.1 Labdarības pasākums Nautrēnu pagasta bibliotēkā

5.2

5.3 T-kreklu apdrukšanas darbnīca Ozolmuižas pagasta bibliotēkā

5.4 Izstāde “Tautumeitas leļļās un fotogrāfijās”, “tematisks pasākums “Ceļš uz savu tautastērpu”
Maltas pagasta bibliotēkā